

Īsziņas

Tilžēnietis izcīna pirmo vietu

8.decembrī Gulbenes novada atklātajā čempionātā šahā Tilžas vidusskolas audzēknis Martijs Krakops izcīnīja 1.vietu.

Sākās ziedošanas maratons

Vakar, 10.decembrī, "dodpieci.lv" mājaslapā sākās dziesmu pieteikšana šī gada labdarības maratonam "DOD PIECI!". Cilvēku ziedojumi caur "ziedot.lv" tiks novirzīti bezmaksas praktisku un psiholoģisku mācību ieviešanai jaunažiem vecākiem visā Latvijā, lai ikvienam, kas to vēlēties, palīdzētu apgūt vecāku iemaņas patiesi laimīga bērna audzināšanā. Pirmo reizi maratona mērķi var atbalstīt arī ar "ziedot.lv" dāvanu kartēm, dāvinot ziedošanas prieku arī uzņēmumu darbiniekiem, kolēģiem, draugiem vai tuviniekiem.

Palielinās tiesnešu atalgojumu

6.decembrī Saeima otrajā un galīgajā lasījumā atbalstīja Valsts kancelejas izstrādāto likumprojektu "Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā", kas stāsies spēkā 2019.gada 1.janvārī. Jaunā tiesnešu un prokuroru atlīdzības reforma paredz palielināt tiesnešu bāzes algu līdz EUR 2695 EUR, vienlaikus palielinot arī prokuroru atalgojumu līdz EUR 2641.

Sacentīsies futbolisti

11.decembrī plkst. 20.00 Balvu pamatskolas sporta zālē futbola mačā tiksies Balvu Sporta centra un Rēzeknes BJSS/FA komandas.

Foto: prezidenta kanceleja

Ciemos pie prezidenta

Laganovsku ģimene no Baltinavas. Rīgas pilī Laganovsku ģimene no Baltinavas novada ciemojās piecātā - vecāki Rudīte un Vilhelms un viņu trīs bērni - dēli Jānis, Mārtiņš, meita Māra, trūka vienīgi Annas, kura studē Latvijas Lauksaimniecības universitātē un patlaban studentu apmaiņas projektā *Erasmus* atrodas Budapeštā. No bērniem Māra un Mārtiņš mācās vispārīgglītojošajā vidusskolā Baltinavā 12. un 8.klasē, strādā vienīgi Jānis. Piedaloties Ziemassvētku eglis iedegšanas pasākumā, ģimenes gan sniedza priekšnesumus, gan izteica novēlējumu prezidentam un citām ģimenēm. Māra klātesošos iepriecināja ar emocionālo I.Kursiša-Pataša dziesmu ar M.Daknes vārdiem "Šovakar", ko izpildīja ģitāras pavadījumā. Dziesmas piedziedājums: "Ir jāglabā, jāglabā kas miļš un dārgs" apliecināja gan pasākuma būtību, gan dzīves jēgu, ka ģimene ir vērtība, kas jāglabā. Pasākuma noslēgumā ģimenes no prezidenta saņēma dāvanas - suvenīrus un pakas ar saldiem našķiem.

Ingrīda Zinkovska

Kā "Vadugums" informēja, 5.decembrī Valsts prezidents Raimonds Vējonis ar kundzi Ivetu Vējoni kopā ar aktivām un kuplām Latvijas ģimenēm, tostarp Laganovsku ģimeni no Baltinavas novada, Rīgas pilī iededza Ziemassvētku egli.

Sveicot klātesošos, Valsts prezidents un viņa dzīvesbiedre uzsvēra, ka Latvijas pagātne, tagadne un nākotne nebūtu iespējama bez stiprām ģimenēm, kuras savu enerģiju velta, lai dzīvotu un strādātu Latvijā, izaudzinātu mūsu jauno paaudzi. Ģimenes veidoja mūsu valsti pirms simts gadiem un stiprina mūsu Latviju arī šodien. Laganovsku ģimene ir uzaudzējusi ne vien četrus bērnus, bet arī apmeklē skolu, novada, katoļu draudzes pasākumus, iesaistās to organizēšanā. Pērn Rudīte un Vilhelms nosvinēja sudraskāzas, konkursā "Baltinavas novada lepnums 2017" viņus cildināja nominācijā "Ģimene". Šogad Rudīte saņēma N.Rancāna balvu, šim konkursam par izcilākajiem Latgales reģiona skolotājiem viņu pieteica audzēk-

ņu vecāki. Rudīte ir sākumskolas un kristīgās mācības skolotāja Baltinavas vidusskolā, bet Vilhelms dien robežsardzē.

"Mums liekas, ka esam parasta ģimene. Kamēr bērni bija mazi, nebija viegli. Taču mums ir atsaucīgi, izpalīdzīgi vecāki, brāļi un māsas, radnieki, kaimiņi. Mums ir labi cilvēki apkārt, kuri mums palīdz, un mēs cenšamies palīdzēt arī citiem. Gods un slava Dievam par ģimeni, bērniem, cilvēkiem apkārt!" secina Rudīte un Vilhelms.

Ielūgums no prezidenta kancelejas iedegt Ziemassvētku egli kopā ar Valsts prezidentu ģimenēm ir cieņas apliecinājums, taču Rudīte atzīst, ka izjūtas ir divējādas. No vienas puses it kā svētki, bet no otras: ja ielūgums būtu nācis pirms dažiem gadiem, - diez vai viņi spētu to pieņemt. "Paldies Dievam, ka tagad varam atļauties par savu naudu aizbraukt uz Rīgu, ka varam sapucēties. Bet ko tas nemaksā ģimenēm ar pieciem, septiņiem un vēl vairāk bērniem?! Turklāt Rīgā pašiem bija jāmeklē autostāvvietas, kur novietot automašīnu. To puskilometru vai kilometru no stāvvietas līdz pilij mēs varējām noskriet kājām, jo mūsu bērni ir jau lieli, bet kā tiem citiem, ar mazākiem bērniem..." saka Rudīte.

Reklāma

ZIEMASSVĒTKU ATLAIŽU VAKARS
būvmateriālu un mājsaimniecības
veikalā "VALDIS"
2018.gada 18.decembrī

Sporta ielā 2a, Balvos

Salatētis,
dāvanas,
laimes rats,
pārsteigumi,
fotobūda

Atlaides līdz 40%

Nākamajā
vadugunī

● Inovāciju seminārs
bibliotēkā
Lasišanas veicināšanas
aktualitātes bērniem

● Gudrība un spēks
Cibuļu dzimtas saknes

Skolēnu
pārvadājumi
pašvaldībās.

3. lpp.

Nekur nav
tik labi kā
mājās.

6. lpp.

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Vēl nesen bija laiks, kad sabiedrībā mēdza aizrautīgi diskutēt, vai spožo eglīšu zaigošana nesākas daudz par agru. Jo Ziemassvētku laiks decembra sākumam tā kā par agru. Bet tagad krāsu spēles uzstāda un ieslēdz līdz ar Pirmo adventi, un šogad tas notika vēl agrāk, līdz ar Latvijas simtgades svinībām. Un vai tad slikti? Kā sarunā izteicās gados vecāka kundzīte: "Lai tumšā un drēgnā gada nogale ātrāk aizrit, lai vairāk gaismas, lai cilvēkiem priecīgāk ap sirdi!" Šķiet, šis laika ritējums iedvēš pat zināmu sacensību – izdomas, iespēju atvēlētā finansējuma ziņā. Lai vairāk, krāšņāk, pamanāmāk... Ļaudis brauc uz kaimiņpilsētām, vēro tur izliktos rotājumus, skatās un salīdzina. Arī Balvi krēslas stundās tagad iemirdzējušies jaunās rotās. Skaisti! Varam atcerēties, ka oktobra sēdē deputāti dekoru un izgaismojuma iegādei Balvu pilsētas skvēram piešķīra 20450 eiro. Nupat to atklāja, un daudz bērnišķīga prieka bija cilvēku acīs. Paspēsim izdarīt iepļānotos darbus, pirms gads vēl izskan, un vēlēsim, lai arī jaunievēlētās Saeimas deputāti apzinātos laika ritējuma vērtību. Diemžēl viņi to aizlaiž postā.

Latvijā

Izsludina atlīdzību 30 valstīs. Nogalinātā zvērinātā advokāta un maksātspējas administratora Mārtiņa Bunkus ģimene izsludinājusi 500 000 eiro atlīdzību par slepkavības īstenotāju, pasūtītāju un atbalsītāju izdošanu, - informējis nelielā brālī Kristaps Bunkus. Atlīdzība izsludināta vienlaicīgi 30 valstīs, izmantojot plašsaziņas līdzekļus un paziņojumus interneta sociālajos tīklos. Izsludinot atlīdzību, Bunkus ģimene cer veicināt slepkavības izmeklēšanu un panākt, ka atrasti tiek ne tikai slepkavības izpildītāji, bet arī pilns tās pasūtītāju un atbalsītāju loks.

Traucē pieredzes trūkums. Premjera amata kandidātiem Jānim Bordānam un Aldim Gobzemam izveidot valdību traucējis pieredzes trūkums. Tādu vērtējumu devusi iekšpolitikas eksperte Ieva Bikava. Valsts prezidents devis Aldim Gobzemam divas nedēļas, lai izveidotu valdību, un tas ir viņa tālākizglītošanas process. Gobzemam tika paskaidrots, kā Latvijā notiek politikas veidošanas procesi, kas ir pamatdokumenti, pie kuriem ir jāstrādā, piemēram, valdības deklarācija.

Sastrādāties ar apjomīgas naudas izkrāpšanā iesaistīto. Kādu laiku Ministru prezidenta amata kandidāta Alda Gobzema mājas bija Vecrīgas dzīvoklis, kas piederēja Krievijas bankas "Otkritie" patukšošanā iesaistītai Latvijas pilsoni Marijai Kovarskai. Bez tam Gobzems bija sievietes advokāts un bija izsniedzis viņai aizdevumu. Dzīvoklis vairākus gadus bija iekļāts par labu Gobzemam. Hipotēkas apmērs pieauga līdz 320 tūkstošiem eiro. Kovarska 2011. gadā, kad it kā notika darījums ar Gobzemu, varēja atļauties miljonus vērtus gredzenus. Uz viņas vārda nopirkta arī villa Ženēvas pievārtē par 24 miljoniem dolāru, no kuriem lielākā daļa nākusi no "Latvijas Krājbankas" īpašnieka Antonova kontrolētas kompānijas.

Premjera amata kandidāta uzkrājumi. Partiju apvienības Attīstībai/Par (AP) premjera amata kandidāta Arta Pabriku, kurš vēl gaida uz nomināciju atbildīgajam amatam, uzkrājumi ir ap 145 000 eiro, liecina politika ienākumu deklarācija, kuru viņš iesniedzis, stājoties Saeimas deputāta amatā.

Veic unikālu operāciju. Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcā kādai aptuveni 50 gadus vecai pacientei ar onkoloģisku saslimšanu veikta Eiropas mērogā unikāla operācija, lai atjaunotu balss saišu funkcijas, izmantojot nerva transplantātu no pašas pacientes kājas. Martā pacientei Onkoloģijas centrā veica ķirurģisku operāciju, lai radikāli izņemtu vairogdziedzera audzēju. To bija iespējams izdarīt, tikai iekļaujot nervu, kas nodrošina balss saišu funkciju.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv, www.tvnet.lv un www.apollo.lv)

Latvijas Sarkanajam Krustam - 100

Lai valsts un pasaule kļūst labāka

Foto - Z. Logina

Latvijas Sarkanā Krusta simtgades pasākuma dalībnieki Rekas dzirnavās. Balvu komitejas izpilddirektore Maruta Castrova vēlēja, lai turpinās donoru kustība, lai izveidojas nodaļas arī Rugāju un Baltinavas novados, lai sabiedrība aktīvāk iesaistās ziedošanā un labdarības akcijās. "Vajadzētu organizēt izglītojošus pasākumus, kas veicinātu sabiedrības empātijas un savstarpējās komunikācijas nozīmi šajā organizācijā. Būtu labi, ja atrastos kāda vieta, kur organizācijas biedriem sanākt kopā un veikt savas aktivitātes," uzskata M. Castrova.

Zinaida Logina

5. decembrī, kad pasaulē atzīmē Starptautisko brīvprātīgo dienu, Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Rekas dzirnavās aizvadīts Latvijas Sarkanā Krusta Balvu komitejas pasākums, veltīts organizācijas simtgadei.

Pasākumā piedalījās novadu vadītāji, aktīvākie sadarbības partneri, skolu jaunieši, bija ieradies arī Latvijas Sarkanā Krusta ģenerālsēkretārs Uldis Likops. Zemnieku saimniecības "Kotiņi" runas vīrs Rolands Keišs iepazīstināja ar paveikto Rekas dzirnavās, Jāņa Ločmeļa dziedātās dziesmas un organizatoru sarūpētās dāvanas radīja jauku pirmssvētku noskaņu. "Sanāšana kopā ir sākums, turēšanās kopā ir progress, strādāšana kopā ir pienākums," ir teicis amerikāņu uzņēmējs Henrijs Fords. Arī Balvu komitejas vadītāja Rudīte Krūmiņa un izpilddirektore Maruta Castrova, pasniedzot Pateicības rakstus aktīvākajiem cilvēkiem, uzsvēra, ka Balvu komiteja iesaistās kopīgajā darbā - atbalsta donoru kustību, popularizē iesaistīšanos projektos, dala pārtikas pakas, uzrunā brīvprātīgos, vāc ziedojumus, kā arī sadarbojas ar valsts un pašvaldību iestādēm. Vasarā aizvadīta dienas nometne "Esi vesels - neesi atkarīgs", regulāri notiek Ziemassvētku akcijas bērniem no trūcīgām un krīzē nonākušām ģimenēm, izveidojusies laba sadarbība ar "ziedot.lv". Pateicības par atbalstu dažādās labdarības akcijās, sniedzot atbalstu iedzīvotāju sociālās labklājības nodrošināšanā, saņēma Līga Kozlovska, Irēna Zelča, Solvita un Aivars Avotiņi, Tālis Korlašs, Sandra Kindzule, Līga Pennere. Aktīvi no pirmsākumiem, kopš izveidota Balvu komiteja, darbojas Astrīda Jakovļeva un Anita Gavare. "Darbs nav viegls, bet tikai kopā var izdarīt labas lietas," teica R. Krūmiņa. Viņa atgādina, ka ikviens šajā laikā var iegriezties Balvu novada Bāriņtiesā, kur bērni vecumā no 4 līdz 7 gadiem no trūcīgām ģimenēm ir uzrakstījuši vēstulītes Ziemassvētku vecītim ar kādu konkrētu vēlmi, lai piepildītu viņu sapņus. "Kļūstiet ikviens par labdari, tas priecēs gan bērnu, gan jūs. Visas dāvaniņas Ziemassvētku vecītis nogādās konkrētiem adresātiem," aicina Rudīte Krūmiņa.

Uldis Likops, sakot paldies par iespēju piedalīties pasākumā, uzsvēra, ka vairāk ir jāskatās jaunā virzienā. "Esiet droši, esiet atvērti, jo neviens pie mums neies un pasaules labumus nenesis, viss jādara pašiem. Vistālākajā ceļā vissvarīgākais ir pirmais solis. Ja pirmo soli nespēsi, otrs nesešos. Arī šeit, Rekas dzirnavās, kāds ir spēris pirmo soli, nopļaujot nātres ar domu, kā šeit izskatīties un kas būs nākotnē. Lai jaunais simtgades

gads atnes jaunus sasniegumus, tāpēc esiet optimisti!" vēlēja Uldis Likops. Nodarbinātības Valsts aģentūras Balvu filiāles vadītāja Sandra Kindzule uzsvēra, ka arī viņas vadītā iestāde ar saviem projektiem un finansējumu mudina jauniešus kopīgi paveikt labus darbus. "Izveidojusies sadarbība dod cerību, ka viss tikai sākas," vēlot jauku gada nogali, teica S. Kindzule. SIA "Sapards" biroja administratore Solvita Avotiņa puda prieku, ka pasākumā uzzinājusi, cik plašs ir Sarkanā Krusta darbības lauks vēl bez palīdzības cilvēkiem ar zemāku labklājības līmeni. "Patika ideja par jauniešu kustības aktivizēšanu Balvos, lai kopā paveiktu vairāk. Uzņēmēji strādā, un ne vienmēr viņiem ir laiks turēt roku uz pulsa un sekot līdzi visam, kas notiek. Varbūt ar savu ideju uzņēmumā var iegriezties brīvprātīgais, parunājot un izstāstot aktuālāko informāciju vai vajadzību pēc palīdzības konkrētai lietai," pārdomās dalījās Solvita Avotiņa.

Vakara gaitā darba grupas strādāja pie nākotnes vīzijām, tās apkopojot un prezentējot savu redzējumu. Viļakas novada jaunieši savu darbu 2019. gadā redz caur jauniem projektiem, radošām nometnēm un darbnīcām, plašāku brīvprātīgo darbu, sabiedrības informēšanu par Sarkanā Krusta darbu un aktualitātēm. "Mēs ticam, ka ar savu darbu varam veicināt to, ka mūsu sabiedrība, valsts un pasaule kļūst par labāku vietu cilvēka dzīvei," vēstīja jaunieši. Arī pārējie pasākuma dalībnieki neliedza idejas, kā piesaistīt finansējumu, piemēram, vācot ziedojumus pašdarbnieku koncertos, *zaļajos* tirdziņos. Daži mudināja pašvaldības savus neapsaimniekotos īpašumus nodot Sarkanajam Krustam, lai veidotu rehabilitācijas vietas senioriem, invalīdiem. Varētu veidot ne tikai lietotu mantu apmaiņu, bet sniegt cilvēkiem arī bezmaksas psihologa pakalpojumus lekcijās, sarunās. Jaunieši varētu apgūt pirmās palīdzības sniegšanas iemaņas un piedalīties sacensībās valsts mērogā. Varbūt pagastos vai pilsētās varētu darboties mazceļnieku veikaliņš, kurā iegrieztos cilvēki ar zemāku rociņu, tagad, Ziemassvētku laikā, varētu darboties Ziemassvētku veciņa namiņš... Ideju netrūka.

Ar Latvijas Sarkanā Krusta atbalstu izdota "Tautas veselības gadagrāmata 2019", kuru kā dāvanu saņēma ikviens pasākuma dalībnieks. Tās ievadā LSK ģenerālsēkretārs Uldis Likops saka: "Visiem kopā, savstarpēji palīdzot, tas lielais darbs uz priekšu ies, un sākt vajag katram ar sevi pašu! Ja laimes atrašanās tiks ieguldīts regulārs un sistemātisks darbs, tā būs gan vieglāk atrodama, gan vērtīgāka un noturīgāka par to, kas loterijā laimēta... laimi atrod un no labirinta izkļūst tikai tas, kas meklē."

Kā vērtējat Valsts kontroles atzinumu, ka skolēnu pārvadājumi pašvaldībās notiek neekonomiski un nepārdomāti?

Viedokļi

Katru sistēmu var pilnveidot

GUNTA RAIBEKAZE, Balvu novada pašvaldības izpilddirektora vietniece

Masu medijos izskanējusi ziņa, ka 12 Latvijas pašvaldībās, tostarp arī Balvu novadā, veikta Valsts kontroles likumības un lietderības revīzija "Vai pašvaldību rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot skolēnu pārvadājumus, ir likumīga un lietderīga?", kuras rezultātā sagatavots zi-

ņojums "Vai, pārvadājot skolēnus, pašvaldībām jāpeln nauda, kas tiem seko?". Pārbaude ilga astoņus mēnešus, kuru laikā Valsts kontroles darbinieki apmeklēja pašvaldības, arī Balvu, izbrauca atsevišķus skolēnu pārvadājumu maršrutus.

Jebkura revīzija motivē pašvaldību noteiktajā jomā veikt padziļinātu analīzi, saskatīt nepilnības un risinājumus to novēršanai, veikt nepieciešamās darbības, lai konkrēto jomu pilnveidotu. Nenoliedzami arī šī revīzija atklāja nepilnības, kuras plānots novērst. Taču rezultāti vienmēr sniedz pašvaldībai jaunas iespējas pilnveidot darbu un ekonomiskāk izmantot budžeta līdzekļus. Revīzijas rezultāts dod iespēju arī iepazīties ar citu pašvaldību pieredzi konkrētajā jomā. Tāpēc revīzija bija lietderīga.

Balvu novada pašvaldība skolēnu pārvadājumus nodrošina trīs veidos: pārvadājot skolēnus ar pašvaldības autobusiem, skolēnu pārvadājumi tiek iekļauti esošajā sabiedriskā transporta maršrutu tīklā, kā arī vecākiem ir iespēja saņemt kompensāciju, ja bērnus ved ar savu automašīnu.

Lielākoties Balvu novada bērni nokļūšanai izglītības iestādēs izmanto pašvaldības autobusus un citus transportlīdzekļus. Tomēr mūsu pašvaldība ir to pašvaldību skaitā, kuras vērtē

iespēju skolēnu pārvadājumu maršrutus pielāgot sabiedriskā transporta maršrutiem.

Revīzijas ziņojumā ir norādīts, ka pašvaldības nereti nogādā skolēnus nevis tuvākajā skolā, bet atbilstošās pašvaldības skolā. Pirmkārt, izglītības iestāde, kurā mācīsies bērns, ir brīva vecāku izvēle. Otrkārt, lielā daļā Latvijas pašvaldību iedzīvotāju skaits samazinās, arī bērnu paliek mazāk. Šobrīd izveidojusies situācija, kad katra skola vēlas pastāvēt, līdz ar to motivē bērnus un vecākus izvēlēties konkrēto skolu. Viens no motivācijas instrumentiem ir pārvadājumu nodrošināšana. Piekritam ziņojumā norādītajam pašvaldību viedoklim, - ja pēc skolēna nebrauks pakaļ līdz tā dzīvesvietai, tad atbrauks cita pašvaldība, un skolēns mācīsies cita novada pašvaldības izglītības iestādē.

Vēl tiek uzskatīts, ka pašvaldībām jāveicina alternatīvu fizisko slodzi skolēnam, piemēram, transportlīdzekļi vajadzētu nodrošināt gadījumos, ja bērns dzīvo tālāk par 2 vai 3 km no skolas, jo viņš uz skolu var iet kājām vai braukt ar velosipēdu, vai vairākiem bērniem organizēt kopā iebrauc. Jā, vidējā un vecākā paaudze vēl labi atceras laiku, kad uz skolu gāja vairākus kilometrus pa aizputinātiem vai dubļainiem ceļiem. Pati dzīvoju Viksnā, un līdz skolai man bija nepilns puskilometrs, bet skolā mācījās

skolēni, kuri ceļu uz skolu mēroja 3-5 kilometrus, ejot pa dzelzceļu vai pāri laukiem, jo daudzviet ceļa nemaz nebija. Taču tie bija citi laiki, citas prasības. Tagad cilvēki kļuvuši daudz prasīgāki, tādēļ alternatīvu pārvietošanos, lai nodrošinātu nepieciešamo fizisko slodzi, nepieciešams organizēt citādi.

Ziņojumā analizēts, kā skolēnu pārvadājumu sistēma ietekmē skolēnu veselību un mācību procesu un vai pašvaldība pievērš pietiekamu uzmanību drošības jautājumiem, tostarp - vai bērniem tiek mācīti Ceļu satiksmes noteikumi, vai tiek noteikta arī vecāku atbildība par drošu bērna nokļūšanu izglītības iestādē un mājup. Šobrīd visi transporta līdzekļi, kas Balvu novadā pārvadā skolēnus, ir aprīkoti ar drošības jostām un nevienā netiek pārvadāts lielāks bērnu skaits kā noteikts transportlīdzekļa tehniskajā specifikācijā. Plānots veikt vairākus preventīvos pasākumus par Ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu, kā arī izstrādāt noteikumus par kārtību skolēnu pārvadājumu autobusus un gaidot tos, kā arī noteikt vecāku atbildību.

Kopvērtējumā Valsts kontroles ziņojums ir pozitīvs, ir arī daži ieteikumi, pie kā pašvaldība strādās, jo vienmēr katru sistēmu var pilnveidot.

Fakti

- Valsts kontrole analizējusi skolēnu pārvadājumu efektivitāti pašvaldībās.

- Secināts, ka šie pārvadājumi dažkārt netiek organizēti pietiekami droši un arī ne tā, lai neatstātu negatīvu iespaidu uz skolēnu veselību un mācībām.

- Valsts kontrole aicina pašvaldības izvērtēt dažādas alternatīvas skolēnu pārvadājumu nodrošināšanai.

Labs ieteikums – vairāk braukt ar velosipēdu

SERGEJS MAKSIMOVS, Viļakas novada domes priekšsēdētājs

Šāda revīzija, uzskatu, bija nepieciešama un nāk istajā brīdī, lai pašvaldība labāk izprastu, ko dara nepareizi un kam jāpievērš uzmanība labāka ekonomiskā risinājuma nolūkā. Būti-

bā lielu pārmetumu mums nav. Viens no ieteikumiem - lai skolēnu pārvadājumu maršruti nedublētos ar sabiedrisko transportu. Vienā maršrutā skolēns no Kupravas, lai nokļūtu Viduču pamatskolā, brauc caur Žiguriem un Viļaku un ceļā pavada patiešām ilgu laiku – gandrīz divas stundas. Tas, protams, nav racionāli, tādēļ mūsu piedāvājums ir nākamajā gadā viņam izmantot sabiedrisko transportu un atmaksāsim ceļa izdevumus. Līdz ar to pamainīsies arī šis maršruts.

Joprojām viena novada skolēnu autobusi kursē arī uz kaimiņnovadiem. Mēs iebraucam Balvu novadā, un no Balviem brauc pēc skolēniem uz Kupravu, tāpat no Baltinavas brauc pēc skolēniem uz Upīti. Tāda ir vecāku izvēle, varbūt kādreiz ar zināmu protestu, bet tur neko nevar iebilst. Jo vecāki vērtē skolu mācību programmas, papildus pulciņu apmeklējuma iespējas, un tās ir viņu tiesības. Piekritu, ka starp pašvaldībām notiek zināms cīņiņš par skolēniem, un tā nav gluži normāla lieta. Lai to mainītu, būtu jāatgriežas pie vecās izglītības sistēmas noteikumiem. Bet tagad valsts nauda seko skolēnam, un direktora interesēs ir par jebkuru cenu atvilināt uz savu

skolu arī citu pašvaldību bērņus.

Mūsu novadā vienu no garākajiem pārvadājumu maršrutiem veic autobuss uz Šķilbēniem, izbraucot no Rekovas pulksten septiņos rītā. Kursē trīs reisos, nogādājot audzēkņus Rekovas vidusskolā. Te ir tādas pieturvietas, kur sabiedriskais transports nekursē vispār. Kāds desmits audzēkņi no Vecumu pagasta brauc garām Viļakas pamatskolai, jo izvēlējušies mācīties Viduču pamatskolā, un viņi dzīvo internātā. Dzīves standarts un līmenis laukos un pilsētā ir atšķirīgi, un tas arī ir viens no kritērijiem konkrētās skolas izvēlei.

Laiku pa laikam skolēnu pārvadājumu maršruti neizbēgami mainās, mēs to darām katru pusgadu, par galveno kritēriju ņemot skolēnu vajadzības. Uzskatu, ka pašvaldība izmaiņām spēj pielāgoties daudz operatīvāk nekā jebkurš sabiedriskais transports. Nākamajā gadā būs izstrādāti noteikumi par skolēnu transportlīdzekļu izmantošanu, nosakot arī attālumu līdz izglītības iestādei, ņemot vērā bērnu vecumu. Analizēsim laika ilgumu, kad skolēni gaida autobusu, cik ilgi brauc tajā, kad nokļūst skolā. Ir ieteikums rosināt skolēnus vairāk izmantot velosipēdu. Līdz šim

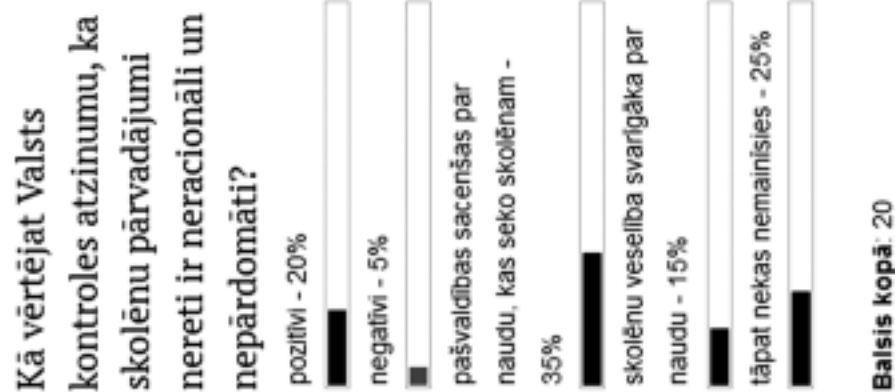
nācies uz klausīt vecāku pārmetumus, piemēram, ka autobuss neuzņem audzēkņus Eržepoles ielā, no kurienes līdz skolai nedaudz vairāk par kilometru. Valsts kontrole akcentē arī uzmanību skolēnu drošībai. Mēs esam uzstādījuši Wi-fi, lai bērni varētu skatīties ne tikai video vai gatavoties mācībām, bet arī sazināties ar vecākiem. Uzlikti arī videoreģistratori, lai redzētu, kas notiek autobusa salona, kā braucēji uzvedas. Pašvaldības uzmanības lokā ir arī ceļi, un maršrutos, kur kursē skolēnu pārvadājumu transports, ceļus uztur kārtībā pirmajā kārtā.

Viedokļus uz klausīja Ingrīda Zinkovska un Maruta Sprudzāne

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Svētais mantojums

Šo rakstu es veltu mūsu Latvijai un tiem cilvēkiem, kuri pirms 100 gadiem dibināja un sevā cīņā aizstāvēja mūsu jaundzimušo valsti. Pateicoties šiem varoņiem, mums vēl šodien ir dzīvs viņu atstātais svētais mantojums – Latvijas valsts. Tā ir vienīgā vieta uz planētas Zeme, kur paaudzū paaudzēs joprojām, uzturot savas tēvu sētas un kopjot druvas, dzīvo latviešu tauta, kur brīvi skan latviešu valoda un dziesmas...

Mans vēstījums galvenokārt saistās ar tā laika notikumiem manā dzimtajā pusē - Viļakas novadā un Balvu pusē. Ilgi es meklēju cilvēku atmiņās, savu kolēģu vēsturnieku pētījumos, strādāju bibliotēkās, muzejos un arhīvos, līdz atradu atbildi uz jautājumu, kāpēc pieminekļi Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem 1919.-1920.gados tiek saukti tieši par "Staņislavu", nevis citā vārdā (Kazimirs, Antons, Pēteris...).

Sākšu stāstu par savu vectēvu Staņislavu Ivanovski (1896. – 1982.). Sākoties Pirmajam pasaules karam, jau 1914.gadā viņš tika iesaukts cariskās Krievijas armijā. Pēc tam, kad manam vectēvam iemācīja, kā pareizi krievu valodā uzrunāt visas komandējušā sastāva augstāzīmības un labdzimības ar visiem viņu tituliem un militārajām pakāpēm, iedresēja soļot, durt un šaut, viņu nosūtīja uz fronti Dņestras upes apkaimē. Mans vectēvs palika dzīvs, bet ierakumos ļoti saaukstējās. Viņu norīkoja ārstēties Moģiļevas kara hospitālī. Tur vectēvs uzzināja par abām 1917.gada revolūcijām, 1918.gadā sagaidīja kara beigas un ilgi gaidīto mieru. Vectēvs no hospitāļa devās uz savām tēva mājām Viļakas pagasta Mežarijas ciemā, lai sakārtotu sava tēva sētu, palīdzētu savam tēvam Antonam, mātei Kristīnei, brāļiem Jāzepam, Kazimiram, Donātam Izidoram un māsaī Teklai, lai mierīgi apstrādātu zemi, sakoptu laukus, sētu tīrumos labību... Bet kas tev to deva! Boļševiki izvērsa pilsoņu karu (komunisma uzvaras un revolūcijas vārdā tēvi šāva uz saviem bērniem un otrādi, brāļi nogalināja brāļi), vienlaikus apsolot brīvību, zemi un mieru... "Uz papeira ir patstowīgos Latvija, Ukraina, Igaunija utt., bet lai patstowīgos Latvija, Ukraina... sok dumot cytaidi, na kai dumoj bīdris Lenins Moskowā! Tyulit nu Moskowas syuta pret patstowīgom walstīm chunchuzus ar lel'gobolim un lužmetejim." (1) 1918.gadā to aplicināja jau pirmo lielnieku ierašanās Ziemeļlatgalē. Aktīvi uzdarbojās tā sauktās trojkas, kuru uzdevums bija iznīcināt kulakus, sabotierus, dezertierus un citus revolūcijas ienaidniekus. Boļševiki rekvizēja pārtiku, lopus, organizēja komūnas... Par šo laiku 1998.gada janvārī savās atmiņās Kanādā, Vindsorā dzīvojošā Dr.Genovefa Niedra-Zeps, kuras dzimtā puse ir Balvi, rakstīja, ka tauta cēlās cīņai pret sarkanajiem varmākām. Veidojās t.s. Kristus karavīru vienības. 1919.gada 12.augustā austrumos no Balviem pie Makšīnovas kā pirmais cīņā ar sarkanajiem krita 19 gadus vecais Genovefas tēva brālis Staņislavs Niedra. Viņas mātes brāļi Staņislavu Voicišu arī nošāva sarkanie. Vēlāk Balvos uzceltais pieminekļis brīvības cīnītājiem tā arī tika saukts par Balvu Staņislavu (2)." Tad arī mans vectēvs ņēma šauteni rokā un kopā ar saviem kaimiņiem, paziņām un draugiem aizgāja mežā – Latgales partizānu pulkā, lai stātos kritušo cīnītāju vietā un aizstāvētu savu jaundzimušo Tēvzemi. Par to no sava vectēva uzzināju vēlāk. Savā bērnībā es šad un tad dzirdēju vectēva draugus runājam: "Redz, Staņislav, tev jau pat Balvos pieminekļis bija uzcelts!" Protams, ka es par to jautāju savam

vecētējam. Viņš man par to tā izvairīgi teica, ka tas jau ir tāds vecu ļaužu joks – pasaka. Tā vectēvs man sāka stāstīt vēl no saviem vecvecākiem dzirdētās skaistās tautas pasakas, nostāstus par dzimtās puses senajiem laikiem, vilkaču kāzām, raganām, zviedru kapiem, spokiem, aprakto naudu, uguntiņām purvos un tamlīdzīgi. Dažas no tām ir publicētas L.Maksimovas grāmatā "Viļaka un tās ļaudis gadsimtu ceļos" (3). Tikai vēlāk, kad es paaugos, sāku iet skolā, mācīties vēsturi, man vectēvs atļāvās pastāstīt par pieminekli Balvos, parādīt savu Latgales partizāna apliecību, savu Lāčplēša cīņu dalībnieka apliecību, savu pirmās Latvijas Republikas pilsoņa pasi un pat sava mīļākā zirga Luda pasi. Vectēvs Staņislavs stāstīja par savu pirmo kauju uz Balvu - Viļakas lielceļa starp Silakrogu un Stompakiem, kad tika apšaudītas atejošās lielnieku karaspēka daļas, tās piespiežot izklīst mežos un nodarot tām prāvus zaudējumus. Tālāk viņa atmiņu taka veda mani uz cīņu vietām Kupravas stacijas un Liepnas apkaimē, kur Latgales partizāniem palīgā esot gājuši iegaunu rota. Mani uzjautrināja vectēva teiktais par komandieri "Liepnas kņazu", kurš Balvu štābā iejājis uz zirga. No vectēva Staņislava es dabūju zināt par Viļakas un Purvmalas atbrīvošanu, bet īpaši smagas cīņas esot notikušas par Abrenes atgūšanu. No vectēva es dzirdēju par Latgales partizānu sadarbību ar Latgales divīzijas 7.Siguldas un 8.Daugavpils kājnieku pulkiem, par komandieriem J.Balodi un K.Berķi, kā arī par poļu atbalstu Latvijas brīvības cīnītājiem. Vectēvs man pastāstīja par to, kā K.Ulmanis 1919.gadā ieradās Viļakā, kā viņam par dalību Latvijas aizsardzībā tika piešķirta zeme Viļakas pagasta Lugu ciemā – 22,52ha. Man vectēva vēstījums šķita kā pasaka, jo oficiālā Padomju Sociālistisko Republiku Savienības laika vēsture par šiem notikumiem klusēja vai arī zākājot nosodīja šos vēstures faktus. Viņš tikai piebilda, ka man par to jāklusē, jo, ja es to nedarišu, var notikt tā, ka mūsu ģimeni var arestēt, izsūtīt vai iznīcināt. Mani pārņēma šausmas, ka vairs nebūs ne manis, ne manu vismīļāko cilvēku uz šīs pasaules. Vēlāk, kad es 20.gadsimta 60.gadu vidū skolotājas Leontīnes Maksimovas (dzim. 1927.gadā) vadībā sāku darboties Viļakas vidusskolas Novadpētniecības pulciņā, sapratu, kāpēc vectēvs ilgi klusēja un man neļāva stāstīt citiem to, ko bija uzticējies man. Vectēvs man pastāstīja par saviem cīņu ceļiem, kauju vietām, bet nenosauca nevienu no saviem cīņu biedriem vārdā, acīmredzot, lai padomju represīvās varas iestādes nevarētu kaitēt viņiem. Man viņš teica, ka esot jau pārāk vecs un neatceroties. Savu kauju draugu vārdus viņš aiznesa līdzī kapā. Ne jau velti ir teiciens, ka klusē kā partizāns. Arī skolotāja L.Maksimova ieteica saviem novadpētniekiem par dažiem jautājumiem pagaidām nerunāt, bet gan atcerēties tos. Pateicoties skolotājai L.Maksimovai, viņas iedvesmai atcerēties, pētīt un glabāt savas tautas pagātnes mantojumu, es kļuju par profesionālu vēsturnieci. 1979.gadā mans vectēvs kopā ar citu ar Darba Sarkanā Karoga ordeni apbalvotās P.Stučkas Latvijas valsts universitātes (kopš 1990.gada Latvijas Universitātes) Vēstures un filozofijas fakultātes absolventu vecākiem, radiem un draugiem piedalījās manā izlaidumā. Vectēvs ļoti gribēja, lai es mācos, apgūstu zinības. Viņš vienmēr man teica, lai es mācos no savas tantes Helēnas jeb Lenas. Viņš lepojās ar mani, jo es piepildīju viņa sapni. Šo rakstu mani arī iedvesmoja uzrakstīt vectēva māsas Teklas Prancānes, dzim. Ivanovskas (1901.-1986.), meita Helēna Circene, dzim. Prancāne (1929.-

2018.). Tante Lena man vēlēja uzrakstīt mūsu dzimtas vēsturi. To es arī esmu sākusi darīt un turpināšu. Darba vēl ir daudz, jo mana dzimta kopš 19.gadsimta I puses, kad par to atradu arhīvos pirmās rakstiskās liecības, ir ļoti plaši sazēlusi. Pirmais raksts par mana vectēva brālēnu, pa viņa mātes Kristīnes radu rakstiem, bīskapu V.Zondaku jau ir publicēts Viļakas novada avīzē. (4) Jāpiebilst, ka mana vectēva tēvs Antons (1865.-1949.) un māte Kristīne (1871.-1946.) Ivanovski ir apglabāti Viļakas Miera (Mateuša) kapos. Blakus atdusas Kristīnes māsa Anastasija Aleksāne (1873.-1944.), kura neesot bijusi precējusies. Diemžēl mana tante Lena šo publikāciju jau neredzēs, jo aizgāja mūžībā, nesagaidot mūsu valsts 100 gadu jubileju un arī savu vēlmi nodzīvot vismaz līdz 90 gadu vecumam (5).

Nobeigumā - par Balvu Staņislavu. Staņislavs ir cēlies no poļu personvārda Stanislaw, radies no senslāvu vārdiem (stani – topi + slava – slava). Senākais vārda fiksējums ir Rīgā 1453.gadā. Kalendārā vārds ir ieviests no 1767.gada (6). Latgalē vīriešu personvārds Staņislavs ir ļoti izplatīts. Ne jau cilvēkam dotais vārds nosaka to, kāda būs cilvēka dzīve, bet gan cilvēks pats nosaka to, kāda būs viņa vārda slava. Arī Bībelē – grāmatu Grāmatā – mēs varam izlasīt šo Labo Vēsti, izteiktu vārdos: "Pricājieties par to, ka jūsu vārdi ir ierakstīti debesīs." Pirms 100 gadiem cīņās par Latvijas valsti kaujās krita vai izdzīvoja daudzi Staņislavi. Manu vectēvu Staņislavu, kā viņš teica, pats Dievs pasargāja. Acīmredzot viņam bija jāstājas kritušo biedru vietā, jāpaliek dzīvam, lai uz šīs pasaules dzimtu mana māte, viņas māsa un brāļi, lai savai māmiņai piedzimtu es, mans brālēns, māsiņa un mūsu bērni, kuri šodien turpina un turpinās glabāt, spodrināt un bagātināt savu priekšteču atstāto mantojumu - Latvijas valsti. Beigšu savu stāstu ar Daiņa Īvāna vārdiem: "Nav svarīgi, kurš piecelsies pirmais, svarīgi ir, kurš piecelsies otrs." Vienmēr būs kāds Staņislavs – pirmais kaujā saucējs, bet kurš Staņislavs būs tas, kurš piecelsies otrs, trešais, ceturtais... un atbalstīs šo pirmo, kuram bija drosme sākt runāt, rīkoties... Ir svarīga brālības sajūta, uzticams drauga plecs atbalstam, spēja piecelties un aizvietot savu kritušos biedrus, turpināt viņu iesāktu darbu.

Staņislavs Ivanovskis. Pirmā pasaules kara laikā.

Pases foto. 20.gadsimta 20.gadu sākumā Staņislavs Ivanovskis.

Staņislava māsa. Tekla Prancāne, dzimusi Ivanovska (1973.g. foto).

Dziesmu svētkos. Helēna Circene, dzimusi Prancāne, veic savu vismīļāko darba pienākumu – vada Balvu rajona Dziesmu svētkus (20.gadsimta 70.gadu sākuma foto).

Izmantotie vēstures avoti:

1. Avīze "Latgolas Words", Nr.2, piktāin, 22.augusta 1919.goda, 1.lpp.
2. Romas katoļu Rīgas Metropolijas kūrījas arhīvs.
3. L.Maksimova, "Viļaka un tās ļaudis gadsimtu ceļos", izd. Rēzekne, 2018., 207.lpp.
4. Viļakas novada domes informatīvais izdevums "Viļakas novadā", 2018.gada 24.aprīlī, Nr.4 (91), 14.-15.lpp.
5. Ziemeļlatgales laikraksti "Vaduguns" 2018.gada 28.augusts, 12.lpp., un 2018.gada 31.augusts, 16.lpp.
6. "Mans vārds", sastādīja Indra Andersone, izd. SIA "Poligrāfijas infocentrs, 95.lpp.
7. Visi fotoattēli ņemti no I.Ondzules dzimtas albuma.

Plūc uzvaras laurus

Divas balvenietes saņem Kasieru čempiona titulu

Visu oktobri "Rimi" un "Supernetto" veikalos norisinājās Kasieru čempionāts, kura laikā par labākā titulu sacentās teju 900 tikla kasieri. Kampanjas noslēgumā Kasieru čempiona titulu saņēma 30 kasieri, tostarp "Supernetto" Balvos pārdevējas AIJA MISIŅA un ELGA KUZŅECOVA.

Čempionāta mērķis bija noskaidrot, kuri "Rimi" tiklā strādājošie kasieri uzrādīs vislabākos servisa rādītājus apvienojumā ar izcilu, uz klientiem orientētu apkalpošanu. Tieši tāpēc pirmo reizi čempionāta vēsturē vērtēšanā piedalījās arī klienti, kuri mēneša garumā varēja nobalsot par savu simpātiju, veikala balsošanas urnā iemetot īpašo kampanjas papildčeku vai savu atsaukumi publicējot sociālajos tīklos. "Šāds pasākuma formāts, kurā apvienots ikdienas darba snieguma vērtējums ar klientu balsojumiem, ir kaut kas jauns. Būtiski, ka tas palīdzējis pircēju vidū veicināt izpratni un pievērst papildu nozīmi kasieru profesijai, kā arī sniegt tik būtisko atgriezenisko saiti," informē "Rimi Latvia" personāla vadītāja Gundega Kirilka. Ideju atzinīgi vērtē arī Latvijas Tirdzniecības darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja Maira Muceniece, kura norāda: "Kasieris ir viena no tirdzniecības nozares redzamākajām un nebūt ne vieglākajām profesijām, jo ikviens veikala apmeklētājs sagaida, ka kasieri būs precīzi, ātri, kā arī laipni. Tāpēc šāds konkurss palīdz gan novērtēt kasierus visās šajās kategorijās, gan ir profesijas prestižu veicinošs."

Balveniete AIJA MISIŅA pārdevējas arodā strādā jau vairāk nekā gadu. Tautāta par darba specifiku plusiem un mīnusiem, Aija atzina, ka nereti cilvēki pārdevēja darbu nenovērtē. "Tās ir arī garās darba stundas," viņa piebilst. Ziņu, ka viņa ir Kasieru čempionāta apbalvoto vidū, A.Misiņa, kā pati atzīst, uzņēmusi ar lielu neticību: "Domāju, ka tas ir joks, ka tik no mazas pilsētiņas saņemsim tik lielu atbalstu."

Katrs bērniņā sapņo par kādu profesiju...

-Patiesi sapņoju kļūt par pārdevēju. Bērniņā šķita, ka varēšu ņemt vienalga cik un jebkuras končas. Domāju, ka pārdevējiem viss ir par brīvu.

Un tā nav?

-Izrādās, nē. Tomēr pārdevēja profesija ir interesanta, jo nepārtraukti esi cilvēkos.

Kāds ir labs pārdevējs?

-Atsaucīgs, laipns un ātrs.

Nereti pircēji sūdzas, ka pārdevējas ir piktas, nogurušas un nelaipnas...

-Jā, jā, it kā visu laiku gul, dzer kafiju utt. Tā nav taisnība, turklāt mūsu pircēji ir ļoti pozitīvi noskaņoti cilvēki. Patīkami dzirdēt viņus sakot, ka priecājas mani redzēt. Es jūš arī!

Kāda dzimuma pircējus vieglāk apkalpot?

-Gan, gan (Aija smejas – no aut.). Smaidīgāki tomēr ir vecāka gadagājuma cilvēki. Viņi ir nesteidzīgāki.

Kā pārdevēji vērtē pirmssvētku iepirkšanās bumu?

-Man šis posms patīk. Interesantāk strādāt, kad cilvēku ir daudz. Arī diena tad ātrāk aizrit.

Kur atradīsieties un strādāsiet pēc desmit gadiem?

-Labs jautājums. Iespējams, strādāšu veikalā, kaut gan būs vēl kaut kas papildus, piemēram, mazs biznesiņš.

Kādu Ziemassvētku dāvanu vēlētos saņemt?

-Termosu.

Ja Aija no Ziemassvētku veciņa gaida termosu, tad Elga cer uz jaunu mobilo telefonu. Tiesa, kā pati piebilda, cerības diez vai attaisnosies: "Būs pašai vien jānopērk." ELGA KUZŅECOVA veikalā strādā jau sesto gadu un trijos no tiem, turklāt veiksmīgi, piedalījies Kasieru čempionātā.

Kā pagājis šis laiks?

-Kā viena diena. Līdz tam strādāju Īrijā un, kad atbraucu mājās, kādai paziņai jautāju, vai veikalā nevajag darbiniekus? Viņa ieteica atnest savu CV. Kad citā dienā ienācu veikalā, viņa jautāja, vai CV atnesi? "Neatnesu," nācās atzīt. Šķiet, trešā reize izrādījās liktenīgā, kad beidzot atdevu savu CV. Sāku strādāt, un sākumā nebija viegli.

Atalgojumu Īrijā un Balvos taču nevar salīdzināt?

-Esmu no Vectilžas un tolaik vēl dzīvi bija vecāki. Atgriezies viņu dēļ, laikam liktenis tā bija lēmies.

Uz likteni esat dusmīga vai pateicīga?

-Nē, neesmu dusmīga. Tā dzīve iegrozījās, ka pirmo

Foto - E.Gabranovs

Saka paldies pircējiem. Elga Kuzņecova un Aija Misiņa uzskata, ka mūspusē dzīvo labi ļaudis. "Par to liecināja arī Kasieru čempionāta balsojums. Cilvēki ne tikai kastītēs meta papildčekus, bet arī uz tiem uzrakstīja jaukus vēlējuma un paldies vārdus. Paldies arī Jums!" saka pārdevējas.

apglabāju brāli, pēc tam vecākus. Bērni strādā ārzemēs. Kur es būšu pēc 10 gadiem? Neplānoju rītdienu, kur nu vēl 10 gadus uz priekšu. Strādāšu, kamēr veselība ļaus, turklāt darbs ir vislabākās zāles.

Kas darbā ir visgrūtākais, ko daudzi pircēji nemaz nezina, nepamana vai arī negrib par to neko zināt?

-Mums vienā personā jābūt kasierai, apkopējai, preču krāvējai un kārtotājai. Ja kādreiz rinda aizķeras, cilvēki spriež, ka pārdevēji kaut kur laiskojas. Tā tas nenotiek!

Kā uzņemat šādus nepelnītus pārmetumus?

-Cenšamies norobežoties no negatīvajām emocijām. Priecājos, ka pirmssvētku laikā būs ļoti, ļoti daudz pircēju.

Kasieru čempionātā piedalījāties jau trešo reizi. Ar ko tas šoreiz atšķirās no citiem?

-Iepriekšējos gados mums bija jāiztur dažādi pārbaudījumi. Piemēram, jāskaita neista nauda, kas nav nemaz tik viegli. Tāpat bija uzdevums, kad uz galda novietoja dažādas preces, kas 5 minūšu laikā bija jāiegaumē. Vēlāk tās bija jāuzraksta. Šogad konkurss bija pavisam citādāks, tostarp balsoja arī paši pircēji, kā arī neizpalika slepenais pircējs.

Kas tas tāds?

-Cilvēks, kurš acīmredzot iepirkās mūsu veikalā un vērtēja mūsu darbu. Šogad patiesi mūs Rīgā uzņēma kā lellītes. Safotografēja un devāmies uz viesnīcas 26. stāvu – tur bija skaisti un ļoti garšīgi.

Kurš no konkursa veidiem labāk patīk?

-Šitais (Elga smejas – no aut.). Šogad mūs visas apbalvoja ar dāvanu karti 50 eiro vērtībā, diplomu un skaistu groziņu ar ziediem. Kaut kā ir sanācis tā, ka, braucot uz visiem Kasieru čempionātiem, pirms tam bija jāstrādā garās stundas. Tas ir grūti, bet izturami.

Kāda ir recepte, lai tiktu galā ar agresīviem un negatīvi noskaņotiem pircējiem?

-Mieru, tikai mieru. Esmu iemācījusi pat mūsu gājputnus no rīta sveicināties, kas ir dikti nervozi un skrien iegādāties alīņu. Piemēram, stāv rindā trīs cilvēki, bet vīrietis kliedz, vai nevar vēl vienu kasi atvērt? "Mīļais, pagaidi. Juri, pacieties," teicu viņam. "Kā tu mani pazīsti?" viņš izbrīnīts jautāja un palika ļoti miermīlīgs. Mēs visi esam CILVĒKI.

Nu ja, bet ir arī cilvēki ar garām rokām jeb garnadžī...

-Viens onkulītis pienāca pie kases ar dūrainiņiem, kurā nejausi ieslidēja aknu pastēte. Onkulītim saku: "Varbūt uzliksi preci uz lentes?" Viņš arī uzlika, kā arī atvainojās. Kāda tante, kurai palīdzēju izlikt preci no ratiņiem ārā, mani pasūtīja uz mājām putru vārit. "Tu nekam nederi, ej mājās putru vārit," paziņoja viņa. Bija man vēl trešais gadījums, kad kāda sieviete, kura pirka ļoti daudz ķiploku, mani sūtīja prom no Latvijas. "Brauc projām, tu nekam nederi," viņa sprieda. Garnadžū vidū ir arī inteligenti cilvēki, par kuriem nemaz nevarētu padomāt, ka tā var būt.

**✓ AIJA:-
Turklāt mūsu pircēji ir ļoti pozitīvi noskaņoti cilvēki...**

Aija jautāta, vai arī viņa uz kādu valsti jau ir aizsūtīta, atsmēja, ka pagaidām nē. Tiesa, bija gadījums, kad gribējās raudāt. "Vienai sievietei viss nepatika: ne tas, kā es izskatos, ne tas, kā es runāju. Domāju, viņai bija slikts garastāvoklis," pieļauj A.Misiņa. "Mēs piedodam!" uzsver abas pārdevējas.

Veikala "Supernetto"

Balvos vadītāja VELTA SUPE Aiju un Elgu raksturo kā pozitīvus cilvēkus: "Aija ir ļoti aktīva. Viņa ir dienējus zemessardzē, par konditori mācījusies un brīvajā laikā cep kūkas. Elga - tikpat pozitīva meitene. Viņas vienmēr ir atsaucīgas." Pirmssvētku iepirkšanās laiku V.Supe vērtē kā interesantu, kad var paveikt daudz vairāk: "Cilvēku ir vairāk, turklāt viņi nāk ar pozitīvām domām. Pārdevēja profesija nav viegla, tāpēc, vērtējot mūsu darbu, asociējiet to ar sevi. Ja arī veikalā gadās kāda kļūda, padomājiet, vai jūsu darbā tādu nav. Vai vienmēr viss ir perfekti?" Viņa pircējiem novēl labu veselību un vairāk naudiņas. Lūgta atklāt, kādu dāvanīņu vēlētos saņemt Ziemassvētkos, veikala vadītāja atklāja, ka domās ir liels sapnis-projekts: "Tas ir saistīts ar pašizaugsmi. Vēlētos mācīties jogu. Mani vairāk saista nevis materiālas lietas, bet gandarījums, ka esi kaut ko paveicis un arī tiecies kaut ko jaunu uzzināt un izzināt."

Veikala vadītāja. Velta Supe uzskata, ka zināšanas arī ir dāvana, tāpēc mudina ikvienam atrast veidu un mērķi, kā sevi pilnveidot.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Unikāli eksponāti

Baltinavā
Čošņi deči

Foto - A.Ločmelis

Baltinavas Novada muzeja vadītāja Antra Keiša stāsta, ka Baltinavas novadam raksturīgas melnas krāsas segas (attēlā) jeb tā dēvētie čošņi deči. Daļa šādu segu, kas apskatāmas muzejā, ne tikai ceļojušas uz vairākām izstādēm, bet iekļautas arī grāmatā "Latvijas segas Latvijas tūkstošgadei", kur apkopotas fotogrāfijas un apraksti par vairāk nekā 600 mūsdienās austām segām, kuru saknes meklējamas tautas amatniecības tradīcijās. Kopumā muzeja rīcībā ir sešas šādas segas. Katrai no tām ir arī savs stāsts. Piemēram, savulaik kāda sieviete kājām mēroja 35 kilometrus garu ceļu no Krišjāņiem uz tagadējā Baltinavas novada ciemu Pliešovu. Tas tādēļ, lai nozīmētu segas rakstu un pēc tam izaustu šādu melnas krāsas segu un tajā izšūtu nozīmēto rakstu. "Nesmu redzējusi nevienu šādu segu, kas viena otrai līdzinātos," piebilst A.Keiša.

Kas tas ir?

Foto - A.Ločmelis

Kad Baltinavas Novada muzejā cimojas apmeklētāji, kā lielisks priekšmets atjautības uzdevumam allāž noder attēlā redzamais eksponāts. Muzeja vadītāja Antra Keiša stāsta, ka uz jautājumu: "Kas ir šis priekšmets?", vairums atbild, ka tas droši vien ir rīks, ko izmantoja bārdas dzišanas procesā. Kā šķiet jums?

Patiesībā tā ir matu ķemme no cūkas sariem!

Rugājos

Ceļojošā balva "Sudraba kauss"

Attēlā redzama Iekšlietu ministrijas ceļojošā balva "Sudraba kauss", ko 1923.gada 30.septembrī pasniedza 19.Jaunlatgales aizsargu pulka labākajam šāvējam – Rugāju pagasta Aizsargu nodaļas aizsargam Konstantīnam Meirānam. Tas ir viens no Rugāju Novada muzeja vērtīgākajiem eksponātiem, kuram ir ne tikai vēsturiska un arī materiāla vērtība, jo kauss veidots no sudraba dārgmetāla, turklāt tas glabā arī vēl neizpētītus vēsturiskus faktus. Piemēram, interesants fakts, ka tas bija ceļojošais kauss. Tomēr, kad to sacensībās izcīnīja K.Meirāns, turpmākajos gados tas vairs neizceļoja pie citiem sacensību uzvarētājiem, bet palika K.Meirāna ģimenes īpašumā. Kādēļ tā? Vismaz pagaidām vēsture par to klusē. Lai vai kā, 1990.gada 19.oktobrī ceļojošo kausu muzejam uzdāvināja K.Meirāna dēls Māris Meirāns.

Foto - A.Kirsanovs

Nekur nav tik labi kā

Vēsturiskas relikvijas, rūpīgi noglabāti cilvēku atmiņu stāsti un citas aizgājušo laiku liecības ir nozīmīgs kultūras mantojums, kas cauri gadu simtiem stāsta ne tikai par visas Latvijas, bet arī dzimtā novada un pilsētas vēsturi. Nenovērtējama loma Ziemeļlatgales vēstures saglabāšanā un nodošanā nākamajām paaudzēm ir arī mūspuses muzejiem, kuru apmeklēšana un iepazīšanās ar to bagātīgo krājumu liek secināt: "Nekur nav tik labi kā mājās!"

Baltinavas Novada muzejs

Augstā godā tur amatnieku tradīcijas

Baltinavas Novada muzejs ir viens no tiem vēsturisko liecību glabātājiem, kur regulāri rīko meistaruru dienas "Satiec savu meistaruru!" un augstā godā tur senču amatu prasmes un viņu mantotās zināšanas no paaudzes paaudzē.

Baltinavas Novada muzeju, kas ierīkots bijušā bērnu darza telpās, apmeklētājiem atvēra 1997.gada 28.maijā. Muzeja vadītāja ANTRA KEIŠA stāsta, ka sākotnēji muzeja lietās pieredzes nebija, tādēļ devās pieredzes braucienos uz citiem muzejiem. Tomēr laika gaitā muzeja krājums arvien pieaug. Lielā mērā par to jāpateicas Baltinavas novada iedzīvotājiem Veltai Keišai un Domicellai Keišai, kas nu jau devušas mūžībā, kā arī Domicellas mātai Stefānijai Rancānei, kuras muzeja rīcībā nodevušas daudzus eksponātus - galvenokārt pašizgatavotus amatniecības rīkus. Tāpat muzeja krājumā ir dažādi iespaiddarbi, dokumenti, fotogrāfijas, naudaszīmes, etnogrāfiskie priekšmeti, vietējo mākslinieku gleznas, kā arī skatāma ekspozīcija par Baltinavas pagasta vēsturi un ievērojamākajiem novadniekiem. Muzejā darbojas arī aušanas pulciņš. Tāpat muzejs regulāri piedalās pasākumā "Satiec savu meistaruru!", ko katru gadu rīko arī Baltinavas Novada muzejā. Tā būtība ir vēstīt plašākai sabiedrībai par cilvēku, viņa zināšanām un prasmēm, kas mantotas no paaudzes paaudzē. "Baltinavas Novada muzejā katru gadu ir atšķirīgas šī pasākuma tēmas. Piemēram, kādā no gadiem pētījām Baltinavas novada priekšautus, lādes un cimdu. Savukārt citā gadā bija novada divieļu izstāde, kurā interesenti varēja apskatīt vairāk nekā 90 divieļus dažādām dzīves situācijām. Piemēram, savulaik bijuši pirts divieļi, goda divieļi, arī bērnu divieļi. Interesanti, ka neviens uz divieļa izšūtais raksts neatkārtojās – katrs divielis bija unikāls. Tāpat meistaruru dienās "Satiec savu meistaruru!" rīkotas dažādas meistardarbnīcas un citas aktivitātes," stāsta muzeja vadītāja.

Foto - A.Ločmelis

Gadsimtu vecas klavieres. Viens no vērtīgākajiem un senākajiem muzeja eksponātiem ir attēlā redzamās klavieres. Baltinavas Novada muzeja vadītāja Antra Keiša stāsta, ka klavieres piederēja un uz tām spēlēja Baltinavas iedzīvotāja Izabella Dauksts, kura 20.gadsimta sākumā strādāja par skolotāju. Krietni vēlāk klavieres muzejam dāvāja viņas meita. Tāpat jāpiebilst, ka I.Dauksts rediģēja laikrakstu "Drywa", kura redaktors bija pazīstamais katoļu priesteris, pedagogs un publicists Kazimirs Skrinda (1875 - 1919).

Uz šī gada 30.oktobri muzeja krājumā bija 2200 eksponātu

Rugāju Novada muzejs

Galvenā vērtība – novada iedzīvotāji

Rugāju Novada muzejs ir neliels, bet tā loma vēsturisko liecību glabāšanā – liela, kura galvenais izpētes objekts un vērtība ir novada iedzīvotāji.

Rugāju Novada muzeja priekštecis bija neliela skolā iekārtota muzeja telpa vēl 50. – 60.gados. Tā pirmsākumos muzejā darbojās skolotāja Margarita Stradiņa, bet vēlāk vēstures lietas pārņēma skolotājs Leopolds Upītis. Muzeja krājums turpināja papildināties un tā vajadzībām piešķīra papildus telpu. Savukārt Rugāju Novada muzeju kā atsevišķu institūciju dibināja 1999.gada jūnijā, kas joprojām atrodas Rugāju novada vidusskolas ēkā.

Muzeja vadītāja VELGA VĪCUPA, kura muzeju vada kopš 2010.gada un pēc izglītības ir vēsturniece, stāsta, ka muzejā darbojas ar lielu gandarījumu - tā ir viņas sirdslieta un vaļasprieks. Savukārt muzeja galvenais izpētes objekts ir Rugāju novada – Rugāju un Lazdukalna pagastu, kā arī paša Rugāju ciema – iedzīvotāji. "Tie ir cilvēki, kuri snieguši ieguldījumu un bijuši atpazīstami ne tikai novada, bet arī visas Latvijas mērogā. Kas attiecas uz muzeja eksponātiem, tie pārsvarā ir, sākot no 20.gadsimta sākuma. Pamatā muzejā ir divas ekspozīcijas. Viena no tām - pastāvīgā ekspozīcija, kurā apskatāmas senlietas. Savukārt otrā ir tā dēvētā mainīgā ekspozīcija ar dažādām izstādēm, tajā skaitā ceļojošajām izstādēm, fotogrāfijām, gleznām un rokdarbiem," stāsta V.Vīcupa.

Muzeja vadītāja piebilst, ka muzejs nepieciešamības gadījumā pilda arī gida lomu. "Ir divi tūrisma maršruti – vēsturiskais un modernais. Vēsturiskais maršruts ir pa Rugāju centrālo - Kurmenes ielu, kad interesentiem stāstu par katras mājas vēsturi. Piemēram, savulaik katrā mājā bija pa kādam ebreju veikaliņam.

Foto - A.Kirsanovs

Velga Vīcupa. Rugāju Novada muzeja vadītāja uzsver lokālas vēstures nozīmi, kas jāglabā un jānodod no paaudzes paaudzē.

Savukārt modernais maršruts sākas ar freskas izrādīšanu – zīmējumiem uz Rugāju novada vidusskolas ārsienas, kuros atainota Rugāju 20. – 30.gadu vēsture. Zīmējumi tapuši, balstoties uz vēsturiskām fotogrāfijām. Savukārt idejas un izpildījuma autore ir Rugāju novada dzimusi Anita Kļaviņa, kura augusi un dzīvo Francijā. Rezultātā freska ir viens no skatītākajiem tūrisma objektiem Rugājos," stāsta V.Vīcupa.

Muzeja krājumā ir 90 senlietas (neskaitot fotogrāfijas un dokumentus)

mājās

Materiāls ir sagatavots ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Balvu Novada muzejs

Apmeklētājus uzrunā mūsdienīgā valodā

Balvu Novada muzeja apmeklēšana būs aizraujošs piedzīvojums ikvienam interesentam. Tas ir vienīgais muzejs Ziemeļlatgalē un viens no vairākiem visā Latvijā, kas var lepoties ar mūsdienīgu dizainu un inovatīvu tehnoloģiju izmantošanu.

Muzeja krājumu sāka veidot līdz ar tā dibināšanu 1989.gada 1.janvārī. Sākumā vāca un apkopoja visu iespējamo, lai priekšmeti saglabātos un neietu zudumā. 2000.gadā izstrādāti galvenie krājuma komplektēšanas virzieni. Savukārt 2014.gada 30.septembrī muzejā atklāja jaunu pastāvīgu ekspozīciju, kas veltīta Ziemeļlatgales nemateriālajam kultūras mantojumam. Kopumā piecās muzeja ekspozīcijā zālēs mūsdienīgā valodā un izteiksmes veidos atspoguļotas dažādas tēmas, tostarp tradicionālā mūzika, folklorā, paražas, psalmi, maija dziedājumi, cilvēku prasmes un citas vietējās vērtības. Izveidots arī mūsdienīgs muzejs, kurā izmantoti dažādi multimediji un inovatīvas tehnoloģijas, bet muzeja interjera elementi (autentiski priekšmeti, eksponāti) ekspozīcijā kombinēti ar moderniem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem un tehnoloģijām - video projekcijām, novatorisku grafisko dizainu un skārienjūtīgo ekrānu programmās aplūkojams plašs informatīvais materiāls. Jaunā ekspozīcija ļauj uzrunāt dažādu paaudžu cilvēkus vienlaikus, atraktīvā veidā iepazīstinot un nododot kultūras mantojumu nākamajām paaudzēm.

Savukārt viena no kolekcijām, kas tiek turēta īpašā godā, izpelnījusies apmeklētāju un sevišķi Latvijas muzeju darbinieku atzinību, ir ģenerāļa Valda Matīsa (1944 - 2010) piemiņas istaba un muzeja krājumā esošās Matīsu dzimtas lietas. Rugājos dzimušais V.Matīss bija pirmais Latvijas militārais atašējs pasaules lielvalstīs ASV, Krievijā un Kanādā, kā arī Viestura ordeņa Lielvirsnieks un apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa Goda zīmi un vairākiem citiem apbalvojumiem. Balvu Novada muzeja vadītāja IVETA SUPE stāsta, ka tā ir muzeja lielākā kolekcija ar vairāk nekā 300 priekšmetiem, kurus – fotogrāfijas,

Iveta Supe. Balvu Novada muzeja vadītāja stāsta, ka muzeja izstāžu zālē regulāri skatāmas arī mākslas un tematiskās izstādes, bet skolēniem un citām grupām iespējams pieteikties uz dažādām kultūrizglītojošām nodarbībām.

dokumentus, vēstules, apbalvojumus, ģenerāļa parādes un ikdienas formas tērpus un citas personīgas lietas - muzejam dāvinājusī V.Matīsa dzīvesbiedrē Īrisa Elvira. "No Matīsu dzimtas nākuši arī daudzi ievērojami cilvēki, kas nesuši Ziemeļlatgales un Latvijas vārdu pasaulē. Piemēram, operdziedātājs Tālis Matīss un kordiriģente Alīna Matīsa. Savukārt 1916.gadā Rugājos dzimušais Rūdolfs Matīss nodarbojies ar vitrāžas mākslu, iegūstot lielu meistarību un atzinību. 2016.gadā Balvos ciemojās viņa meita Vita Matīsa un muzejam uzdāvināja tēva veidotu vitrāžu, kas atceļoja no Sietlas," stāsta I.Supe.

Uz šī gada 1.novembri muzeja krājumā bija 24833 vienības

Viļakas Novada muzejs

Iespēja vēsturi iepazīt no cita skatupunkta

Viļakas Novada muzejs unikāls ne tikai ar to, ka teju ikviena tā krājumā esošā lieta ir dāvinājums, bet tas ir arī vienīgais muzejs mūspusē, kas realizē ar arheoloģiju saistītu muzejpedagoģisko programmu.

Viļakas Novada muzejs un tā vēsture sāka veidoties 20.gadsimta 60.gados, kas sākotnēji atradās toreizējās Viļakas vidusskolas telpās. Laika gaitā muzeja krājums kļuva arvien lielāks. To krietni veicināja vidusskolas skolēni, kuri muzejam dāvāja dažādus priekšmetus, kas raksturo Viļakas un tās apkārtnes vēsturi. Savukārt, kad telpas pieaugošajam muzeja krājumam kļuva par šauru, 2004.gadā muzejs pārcēlās uz 1913.gadā celto kādreizējo katoļu draudzes māju Viļakā, kas tautā dēvēta arī par Gaismas zāli.

Viļakas Novada muzeja direktore RITA GRUŠEVA stāsta, ka teju ikviena lieta, kas atrodas muzeja krājumā, ir dāvināta. Tas Viļakas Novada muzeju atšķir ne tikai no pārējiem muzejiem Ziemeļlatgalē, bet arī visā Latvijā. "Aktīvi veidojam sadarbību ar cilvēkiem - rīkojam dažādus pasākumus, izstādes, muzejpedagoģiskās programmas. Rezultātā iedzīvotāji, arī cilvēki, kuri ikdienā par muzeju īpaši neinteresējas, zina, kādas lietas muzejs vēlētos iegūt savā īpašumā, un tās muzejam labprāt arī dāvā. Katram priekšmetam ir savs stāsts un vērtība. Pirms pāris gadiem izveidojām arī muzejpedagoģisko programmu "Arheoloģija kā vēstures zinātne", kas ir vienīgā šāda programma Ziemeļlatgalē. Tajā sadarbojamies ar bērniem un mācām, ka vēsturi var iepazīt ne tikai ikvienam viegli pieejamās vietās apkārtnē, bet tā atrodas arī zem zemes. Piemēram, kastēs paslēptam dažādus priekšmetus, bērni tos meklē, un pēc tam kopīgi cenšamies saprast, kas ir atrastā lieta un kam tā paredzēta. Tāpat ar skolēniem dodamies uz dažādām kultūrvēsturiskām vietām, stāstām par to nozīmi, kā arī bērņus no 'A' līdz 'Z' iepazīstinām ar to, kāds ir dažādu priekšmetu ceļš līdz muzeja ekspozīcijām – ļaujām jauniešiem muzeja priekšmetus apstrādāt un sagatavot novietošanai ekspozīcijā, kā arī izveidot pašiem savu izstādi. Tas bērņiem ļauj

"Baltā istaba". Viļakas Novada muzeja direktore Rita Gruševa stāsta, ka kopumā muzejā ir četras ekspozīcijas, no kurām populārākā ir kādreizējiem Viļakas garīdzniekiem un bīskapiem (Kazimīram Duļbinskim un Valerianam Zondakam) veltītā "Baltā istaba". Ekspozīcija unikāla arī ar to, ka tajā ir daudz reliģiska satura priekšmetu – sākot ar bīskapa tērpiem, dažādiem sadzīves priekšmetiem un svētbildēm, beidzot ar senām reliģiskām grāmatām. Piemēram, muzejā skatāma 1805.gada Polockas baznīckungu grāmata, 1875.gada Bībele un citi izdevumi. Arī šīs lietas ir cilvēku dāvinājumi.

praktiski darboties un uz vēsturi paskatīties no cita skatupunkta," gandarīta par sadarbību ar bērņiem un pārējiem novada iedzīvotājiem ir muzeja direktore.

Uz šī gada 30.oktobri muzeja krājumā bija 3071 vienība

Unikāli eksponāti

Balvos

Mamuta ilkņa fragments

Balvu Novada muzejā netrūkst unikālu eksponātu. Viens no tādiem ir attēlā redzamais mamuta ilkņa fragments, kuru

Foto - A.Ločmelis

1970.gada 17.novembrī Balvu pagasta Kraukļu ciema Cūkusalās atrada šoferis Imants Priedeslaipa. Vīrietis neparasto priekšmetu pamanīja grantsbedrēs. Tajā pašā dienā I.Priedeslaipa atradumu nogādāja Balvu vidusskolas novadpētniekiem. Veicot ekspertīzi, apstiprinājās, ka tas ir mamuta ilknis. Arheoloģijas kolekcijā, kurā šobrīd kopumā ir 46 vienības, tas nonāca muzejā 90.gadu sākumā - no Friča Laša vadītā Balvu skolēnu nama novadpētniecības muzeja.

Par unikāliem muzeja eksponātiem noteikti var dēvēt arī Abrenes tautas tērpu, tradicionālās tautas mūzikas instrumentu kolekciju, daiļamata meistarū Jolantas un Valda Dundenieku keramikas kolekciju un gleznotāja Jāņa Ūdra 20 uz laiku nodotās un 6 muzeja īpašumā esošās gleznas un daudzus citus eksponātus. Piemēram, Abrenes tautas tērpa komplekta atdarinājums tapis 2011. – 2013.gadā pēc Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumā esošo 19.gadsimta oriģinālu parauga. Tradicionālās tautas mūzikas instrumentu kolekcijas ekspozīcijā apkopoti mūzikas instrumenti, no kuriem unikālākais ir vietējā meistara darināts kontrabass jeb basa balalaika. Savukārt J.Ūdri, kura pēdējie dzīves un darba gadi saistīti ar Balviem, kā gleznotāju valsts mērogā iepazīna 1934.gadā pēc viņa uzvaras konkursā par gleznu Kārļa Ulmaņa vasaras mājas Baltās zāles sienai. Konkursā piedalījās vairāk nekā 50 gleznotāju, bet par vērtīgāko žūrija atzina J.Ūdra gleznu "Darba steigā", kas apskatāma arī muzejā.

Viļakā

Bīskapa Duļbinka izsūtījuma lādīte

Viens no Viļakas Novada muzeja vērtīgākajiem eksponātiem ir attēlā redzamā bīskapa Kazimira Duļbinka, kurš dzimis 1906.gada 5.aprīlī Viļakas pagasta Viduču sādžā, izsūtījuma lādīte. 1948.gadā, izdarot kratīšanu Rīgas Sv. Jēkaba katedrālē, tika atrasti žurnāla "Gaisma" numuri, kas kļuva par iemeslu bīskapa izsūtīšanai uz Sibīriju – par pretpadomju literatūras izplatīšanu. Līdz mūsdienām gan nav saglabājusies informācija, kā smilšu krāsas lūgšanu lādīte nonāca bīskapa īpašumā. Iespējams, viņš to izsūtījumā darinājis pats. Jebkurā gadījumā tā izgatavota no finiera plāksnītēm un kalpoja kā slēptuve – tajā glabājās svētbilde, rožukronis un krusts, pie kā bija piestiprināta Jēzus statuja. Savukārt brūnās koka pērlītes, kas veidoja rožukroni, bija savienotas ar metāla cilpiņām.

Jāpiebilst, ka kopš agras bērnības topošais bīskaps pazina trūkumu, smagu darbu, kā arī ticību Dievam. 1946.gadā K.Duļbinski iecēla par inspektoru Rīgas garīgajā seminārā, bet 1947.gadā iesvētīja par bīskapu. 1954.gadā pēc amnestijas no soda izciešanas K.Duļbinskis atgriezās Latvijā, bet 1956.gadā, attiecinot uz viņu apsūdzību 'nelikumīgi amnestēts', bīskapu atkārtoti arestēja un deportēja no Latvijas. 20.gadsimta 60.gados bīskaps atgriezās Latvijā, bet 1993.gadā devās mūžībā. Apglabāts Viļakas Romas katoļu Baznīcas dārzā.

Foto - A.Ločmelis

Sagatavoja A.Ločmelis

Jubileja

Svarīgi dzīvot ar pienākuma apziņu

Balveniešiem ZENTAI un JĀNIM ANDERSONIEM šis ir trīskāršu jubileju gads. 29.maijā Jānim palika 75 gadi, 16.oktobrī Zentai - 70 gadi, bet gada pēdējā dienā - 31.decembrī - viņiem būs Zelta kāzu diena, jo tieši pirms piecdesmit gadiem viņi šajā dienā teica 'jā' vārdu kopdzīvei.

Balvu pensionāru biedrības rīkotajā jubilaru godināšanas pasākumā viņiem uzsauca 'rūgts', un Zenta ar Jāni parādīja, ka buča var būt salda, neskatoties uz gadiem.

Ģimene ir svēta lieta!

Cieņojoties Andersonu ģimenes mājā Ceļinieku ielā, Zenta ar Jāni draudzīgi uzsāk atmiņu stāstījumu. Zenta ir kā dzirkstele, kura piešķiļ uguni arī vīram, un klusākais Jānis smaidot piekrit sievas teiktajam, ka viens no laimīgas kopdzīves pamatakmējiem ir pienākuma apziņa. "Cilvēkam jābūt pienākuma apziņai. Mēs varam skriet, kur gribam, bet ko atradīsim? Nevajag otrā meklēt sliktu, to labāk pameklēt sevī. Taisnība ir teicienam, ka katram sava uts krāgā, bet tam, kurš dziedas - divas," uzskata Zenta un piebilst, ka nevajag atgādināt vecas lietas, jo tam nav nozīmes. Svarīgi apstāties. Paklusēt. Padomāt. "Tā ir svēta lieta," isi un konkrēti saka Jānis, liekot saprast, kādi ir stiprās ģimenes pamatakmēji.

Vai pirmais skatiens bija liktenīgs?

Zenta dzimusi sešu bērnu ģimenē Viksnas pusē, tur divus gadus gājusi skolā, bet vecāki pārcēlušies uz dzīvi Rankā, kur turpinājusi mācības. "Mūsu ģimenē auga arī septītais bērns - mammas māsas dēls. Tēvs bija kalējs, un viņam piedāvāja darbu Rankā, jo Viksnas pusē bija grūti uzturēt tik lielu ģimeni - nebija darba. Pēc gadiem tēvs aizgāja strādāt uz Beļavas pagastu, tur pabeidzu Krišjāņa Valdemāra 8-gadīgo skolu. Gulbenē mācījos par šuvēju, tad strādāju maizes kombinātā. Cēsis bija maiznieku skola, tur mācījos, un jau astoņpadsmit gados biju brigadiere. Vajadzēja pelnīt un palīdzēt ģimenei. Dvīņubrālīs mācījās par celtnieku Mālpilī, un palīdzēju arī viņam," jaunības gadus atceras Zenta. Varētu teikt, ka Gulbenes maizes kombināts, kur Zenta strādāja kopā ar Jāņa vecāko māsu, bija sākums vēl nenotaustām, bet vēlāk milestības pilnām attiecībām ar Jāni mūža garumā. Jāņa māsa stāstījusi, ka Zentas tēvs mūrējis krāsni ar mūrīti viņu mājās Balvos, lai braucot skatīties, esot arī iemesls - dzimšanas diena. "Uzrakstījam vēstuli, lai brūvē alu un gaida ciemiņus. Domāju, ka dzimšanas diena ir viņas māsa, bet izrādījās - Jānim, kuram mēs bijām rakstījušas vēstules uz armiju. Kad to uzzināju, teicu, - kāpšu Kubulos ārā no autobusa! Kā es pirmā pie puīša braukšu!" smeļ Zenta. Neizkāpa. Palika. Varbūt pirmais skatiens bija liktenīgs?

Ierauga tikai dzimšanas dienā

Arī Jāņa ģimene bija kupla, vecākiem piedzima deviņi bērni, divi nomira maziņi, izauga septiņi. Viņš kopā ar vecākiem dzīvoja Pērkonu ciemā, mācījās Balvu vidusskolā. "Vectēvs strādāja kopā ar mērnīkiem, kuri zināja teikt, ka no bijušās "Turības" stūra līdz mūsu mājām bija četri kilometri. Bez kumēšanas tos mēroju rītā un vakarā. Biju izslimojis garo klepu, tāpēc pēc skolas padzīvoju sanatorijā, tad sešus mēnešus nostrādāju neskartajās zemēs - tā sauktajā *celinā*, un tikai tad uz trīs gadiem devos dienēt armijā. Kā 1962.gadā sāku strādāt *ceļiniekos*, tā nostrādāju visu dzīvi," saka Jānis. Viņa un komandas pirmais objekts bija ceļš uz Zeltiņu raķešu bāzi. Jānis labi pazinis Zentas brāli un viņas vecāko māsu, bet Zentu ieraudzījis tikai dzimšanas dienā. Varbūt viņus satuvināja Zentas tēva mūrētā krāsni ar sildmūrīti, ko Zenta no Gulbenes brauca lūkoties un kurai mālus mīcīja arī Jānis?

Lai ņem pasi un brauc šurp!

Zenta smeļ, ka vīram ir tikai viens mīnuss - viņš nekad nav bijis labs dejotājs. Pēc pirmās satikšanās draudzējušies divus gadus. Jānis braucis pie Zentas uz Gulbeni, gājuši uz dažādiem pasākumiem, ballēm Emzes parkā. Tiesa, dejotājs Jānis nebijis, bet Zentai patīcis, ka puisis nepipē. "Tobrīd viens puisis man rakstīja no armijas, un es īsti nevarēju izlemēt, kuram teikt 'jā' vārdu. Reiz sastrīdējāmies, un es atvaļinājumā aizbraucu pie brālēna uz Lielvārdi. Mammai patika Jānis. Manā prombūtnes laikā viņš mammai sanesa malku, ūdeni no akas, palīdzēja visos darbos. Atgriezies no atvaļinājuma, kāpju ārā no vilciena un redzu - Jānis stāv kā briedis ar jasmīna zaru rokās," smaidot atceras Zenta. Citreiz martā no Rīgas ieradies ar sniegpulkstenītēm, un

tas Jāvis aizmirst visus pārpratumus. Taču precēties Zenta vēl negribējusi, kā nekā vēl tikai deviņpadsmit gadi, tikko sāktas darba gaitas, dzīvot nav kur... Pie viņas vecākiem ieradies Jānis ar tēvu un māti lūgt meitas roku. Zenta saklājusi visiem pusdienu galdu un pati aizgājusi prom, liekot saprast, ka viņas atbilde ir 'nē'. Visi aizbraukuši, bet atnākusi vēstule, ka Jānis ļoti pārdzīvojo. "Domāju, vai būšu laimīgāka, ja manis dēļ puisis ko sev pāri nodaris? Arī mamma pārdzīvoja sakot, - ja ar Jānis neprecēšos, uz manām kāzām neies. Uzrakstīju viņam vēstuli, lai dodas šurp ar pasi. Aizbraucām uz Gulbeni un pieteicāmies dzimtsarakstu birojā," pastāsta Zenta.

Kāzās satiekas trīs dzimtas

Viņiem kāzas rīkotas reizē ar Zentas pusotru gadu jaunāko māsu. Svinībās satikušies trīs dzimtu radi, Latgales muzikanti spēlējuši uz nebēdu - cītaru, bungas, akordeonu. Nekādu mičošānu gan nebijis, pēc mielasta abi mazgājuši traukus virtuvē. Otrā dienā ar autobusu devušies turpināt kāzu svinības Jāņa mājās, un atkal svinējuši divas diennaktis. Pēc kāzām jaunā ģimene palika pie Jāņa vecākiem, kur nodzīvoja deviņus gadus. Jaunais vīrs šajā laikā lika pamatus un uzsāka savas ģimenes mājas celtniecību. Dzima bērni - meita Inita 1970.gadā, Kārlis - 1974.gadā, bet jaunākā - Lolita - 1979.gadā.

Nedrīkst turēt dusmas

Zenta darbos gājusi kā atspole - čakla, mutīga, vienmēr ar kādu jestu anekdoti ballītēs uzturējusi lustīgu garu. Protams, vīram kā nedejotājam bieži vien radusies greizsirdība uz sievu, bet Zenta nepadevusies. "Teicu, - tad iesim katrs uz savu balli, lai neesam kopā. Vienojāmies, ka neturēsim dusmas viens uz otru. Taču esmu pateicīga vīram, ka viņš pret mani nav bijis rupjš, nav apvainojis mani ne ar vienu sliktu vārdu ne mājās, ne cilvēkos. Ja kas nepatika, viņš aizgāja prom un kādu laiku klusēja. Tas labi, jo pateiktu vārdu atpakaļ neatgriez," domā Zenta. Jānis piekritoši māj ar galvu sakot, ka jāprot gan piedot, gan sieviešu darbus izdarīt. Kad Zenta gulējusi slimnicā, Jānis bez siltas zupas nepalīcis - vārījis pats. Stepē pratis izdzīvot, pratis pagatavot ēdienu, arī slavenajos *ceļinieku* mačos daudz prasmju apgūts. "Māju samūrēja un uzlika apmetumu četru vīru brigāde, visus pārējos darbus paveicu pats," saka Jānis. Zenta uzreiz piebilst, ka Jānis klusējis kā partizāns, pirms 1977.gada rudenī iegājuši mājās uz dzīvi. Zenta savā dzimšanas dienā pārnāca mājās no darba maizes kombinātā un... neviena nav. Vīramāte saka, - visi jau jaunajā mājā. "Tā man bija skaista dzimšanas dienas dāvana 29 gados," piebilst Zenta.

Viņš visu prot!

Tā saka sieva, un vīrs par šo atzīnību ir gandarīts. Slavenajos *ceļinieku* salidojumos strādājis par saimnieku, palīdzējis saimniecēm ēst gatavot, celt teltis, salikt galdus. Ceļu meistars nebijās neviena darba. Arī pašlaik vēl ir Pērkonu kapu vecākais, jau 35 gadus. Lielie ceļu kapitālremonti savulaik veikti Rugāju puses ceļiem, un toreiz par tiem neviens sūdzējies netika. Jānis zina teikt, ka lielākoties vēl tagad stāv viņa brigādes saliktās ceļa zīmes teju visā bijušajā Balvu rajona teritorijā. "Četrus gadus strādāju, vēl pensijā esot. Taču pasliktinājās veselība, un es aizgāju, pirms tam izstudējis darba likumdošanu, lai varētu saņemt kompensāciju četru vidējo algu apmērā. Smējos, ka no sliktā kuģa žurkas mūk pirmās," joko Jānis, saucot bijušos kolēģus, ar kuriem bijuši arī labi draugi.

Pastrādāja pat Veterokā

Daudzi Zentas darba gadi pavadīti vecajā maizes kombinātā, tad vienpadsmit gadi aizvadīti tirdzniecībā. "No konditorejas ceha uz veikaliem sūtīju bulciņas, cepumus. Kur kāda strādnieka nebija, tur no kadru daļas sūtīja mani. Strādāju kafejnīcā, gastronomā, Raiņa veikalā, pat kioskā "Veterok", kur tirgoju tikai izlejamo alkoholu. Viss bija stingri apzīmogots, visu vajadzēja ievērot jo rūpīgi," atceras Zenta. Viņai prātā kāds kāzu muzikantu iebrukums "Veterokā", kur puīši, pirms spēlēt kāzās, iegājuši iestiprināties. Iedzēruši simts gramus un rāvuši spēlēt tā, ka jumts cilājies. Visi domājuši, ka Zenta sev balli sarīkojusi. Tirgojusies pasākumos parkā. Kad tuvu mājām uzcēla jauno maizes kombinātu, dēls teicis, lai nestaigā uz darbu pilsētā, jo tas ir tālu, lai labāk iet cept maizīti. "Zināju visus darbus, pastrādāju gan ekspedīcijā, gan par brigadieru. No turienes arī aizgāju pensijā," saka Zenta. Viņa priecājas, ka bērni bija čakli, palīdzēja visos darbos. Kad dārzī izravēti, visi uz nedēļu braukuši

Zenta un Jānis Andersoni. Gadu mijā viņi svinēs Zelta kāzas. Abi atzīst, ka ilgās kopdzīves noslēpums ir cieņa vienam pret otru, pienākuma apziņa un spēja piedot.

uz Rīgu atpūsties. Mežaparks, zoodārzs, karuseļi, Jūrmala... "Bērniem patika. Viņi, sākot mācīties Rīgā, jutās droši, jo visu zināja," piebilst Zenta. Savukārt Jānis piebilst, ka abi milējuši ceļot, redzēta Norvēģija, Polija, Somija, Čehoslovākija, Dānija. Šogad dzimšanas dienā Zentai ar vīru bērni uzdāvinājuši braucienu uz akmeņu darbnīcu un pudeļu dāru Litenē.

Ceļinieku ielas tradīcijas

Vairāku māju iedzīvotāji Ceļinieku ielā jau sen iedibinājuši jauku tradīciju - viņi svētkos iet ciemos viens pie otra. Vēl neseni pie Irēnas dziedājuši saļmas. "Man ir dati par visiem kaimiņiem. Reiz pirms vēlēšanām man palūdza pastaigāt pa savu ielu un savākt dzimšanas datus. Pierakstīju arī sev, bet, ja zini kaimiņa dzimšanas dienu, ja dārzā krāšņi zied puķes, kā neapsveiksi? Draudzējas divpadsmit māju iedzīvotāji. Daži kaimiņi gan mainās, bet tas nekas. Šeit dzīvo Irēna Matule, dzied baznīcā, labu balsi. Sasveicam, padziedam, saklājam cienasta galdu. "Būvēt mājas šajā ielā sākām gandrīz reizē, tāpēc sadraudzējāmies ciešāk," saka Jānis, saucot kaimiņus vārdos un uzvārdos. Viņš savulaik bijis pat pilsētas ielu komitejas priekšsēdētājs.

Vīns un anekdotes

Zenta jau bērnībā ieklausījies dzirdētajās anekdotēs. Radio, televizoru nebijis, ģimenē dziedājuši, sākumā Dieva dziesmas, tad visas, ko zinājuši. Stāstījuši arī anekdotes. Reiz izstāstot, tās palikušas atmiņā, nu kopīgos saietos tās liek smieties ne vienam vien. Anekdotes zina arī Jānis. Viņam ir vēl viena aizraušānās, un tā ir vīna gatavošana. Izaug dārzā ogas, un Jānis ražu liek lietā. "Uzprasīju vīna taisīšanas receptes kolēģim Tedim Kantem, kurš nu jau aizsaulē. Viņš izstāstīja, un es pamēģināju. Izdevās," atklāj Jānis. Pagrabā stāv aveņu, rabarberu, ābolu un citu ogu vīns. Kādas ogas izaug dārzā, no tādām Jānis gatavo vīnu. Vienā gadā ielicis rekordlielu daudzumu, 800 litrus, un tad varējis kādas vīna pudeles paturēt ilgāk, ne tikai no ražas līdz ražai. "Man nekad nevajadzēja uztraukties, ka vīrs dzers vai klidīs apkārt," saka Zenta.

Priecājas par mazbērniem

Andersonu vecākā meita Inita ieguvusi divas augstākās izglītības - bioloģijā un ekonomikā. Pašlaik jau astoņus gadus strādā Rīgas domē, ir galvenā ekonomiste. Dēlam Kārlim ir sava ceļojumu aģentūra SIA "Baldones ceļotājs". Viņš ar ģimeni dzīvo Baldonē, un laikā, kad notiek saruna, ar ģimeni devies uz Izraēlu. "Pirmo mazbērnu - Kristīni - dāvāja jaunākā meita Lolita, kura ar ģimeni dzīvo lauku mājā Kārsavas pusē. Strādā veikalā Baltinavā. Mazmeita šogad kļuva par studentu. Kārlim ir meita Katrīna, vienpadsmit gadus veca, mācās Baldones mūzikas skolā, ļoti apdāvināta. Aleksandram ir četri gadi," skaidro Zenta. Jānis smeļ, ka mazdēla ciemošanās reizē abi visus darbus dara solis soli. "Kur es, tur mazdēls. Rudenī viņš man saka, - vectēv, tu tāds pats kā tētis, tikai strādā un strādā. Biju ciemos Baldonē, dēla ģimenei ir sava māja. Katrīna izrādīja visu Baldoni," apmierināts ar mazbērniem ir vectēvs.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Re, kā!

Sašutis par māsiņas attieksmi pret pacientiem

“Pēc daktera apmeklējuma palicis ļoti liels rūgtums.” Ar šādiem vārdiem piedzīvoto raksturo balvenietis AIVARS LUKUMIETIS. Vīrietis 29.novembrī devās uz Jāņa Vancāna ģimenes ārsta praksi Balvos, kur todien pacientus pieņēma dakteris Ērglis no Valmieras. Balvenietis stāsta, ka viņam nācās saskarties ar nelaipnu attieksmi no māsiņas pusēs.

Vīrietis par savu piedzīvoto darīja zināmu, piezvanot uz redakcijas autoatbildētāju. “Piedzīvoju ļoti nepatīkamus mirkļus. Termometra stabiņš rādīja aptuveni -13 grādus, bet ārā – vēja un aukstumā – bija jāstāv, jāsalst un jāgaida vismaz pusstunda, tiklīdz atvērs durvis. Nezinu, ar kādiem vārdiem lai šādu situāciju raksturo... Atbildīgie cilvēki taču zināja, ka atbrauks dakteris, būs pacientu pieņemšana un cilvēki, lai ieņemtu vietu rindā, kā parasti pie daktera dosies zināmu laiciņu iepriekš. Kādēļ šoreiz tas netika ievērots? Savukārt, kad iegāju iekšā telpās, māsiņai laipni pajautāju, kāpēc cilvēkus telpās nevarēja ielaist iekšā ātrāk? Viņa paaugstinātā tonī atbildēja, ka šeit varu arī nenākt! Esmu pirmās grupas invalids un, ja viņa tā izturas pret pacientu... Vēlētos kaut vai nelielu komentāru par notikumu, jo no šāda daktera apmeklējuma palicis ļoti liels rūgtums,” apbēdināts

Foto - A.Ločmelis

Daktera Ērgļa pacientu pieņemšanas vieta Balvos. Jāpiebilst, ka laikraksta “Vaduguns” redakciju apmeklēja arī kāda sieviete, kura, kā viņa apgalvoja, arī bija devusies uz konsultāciju pie daktera Ērgļa un bija neapmierināta ar māsiņas attieksmi. Kundze gan savu vārdu atklāt nevēlējās. Savukārt L.Aleksejeva pastāstīja, ka todien neviena sieviete pie daktera Ērgļa nebija pierakstījusies. “Kopumā bija pierakstījušies 11 cilvēki, no kuriem uz konsultāciju ieradās desmit pacienti. Visi bija vīrieši,” stāsta L.Aleksejeva. Lai vai kā, kundzes neapmierinātības iemesli bija praktiski tādi paši kā balvenietim A.Lukumietim.

par māsiņas nelaipno attieksmi ir vīrietis.

No māsiņas LĪGAS ALEKSEJEVAS saņemām šādu skaidrojumu: “Lai izvairītos no šādiem nepatīkamiem pārpratumiem, jūsu ievērošanai daru zināmu, ka urologs dakteris Ērglis ir privātdakteris,

kurš telpas savā pacientu pieņemšanas vietā Balvos irē, bet pacientus pieņem viens pats - bez māsiņas. Savukārt prakses vieta tiek atvērta 10 - 15 minūtes pirms pacientu pieņemšanas. Šajā gadījumā prakse tika atvērta 10.45.”

Tiesu lietas

Lielā apmērā nelikumīgi uzglabā cigaretes un alkoholu

Spēkā stājies spriedums par nelikumīgu tabakas izstrādājumu un alkoholisko dzērienu uzglabāšanu.

ANATOLIJS TULEIKO, nebūdams komercregistrā reģistrēts komersanta darbībai ar akcīzes precēm, no pirmstiesas kriminālprocesa gaitā precīzi nenoskaidrota laika līdz pagājušā gada 18.februārim savā dzīvesvietā Balvu novada Kubulu pagastā dzīvojamajā mājā glabāja nelikumīgus alkoholiskos dzērienus. Tie bija ievietoti dažāda tilpuma un dažāda materiāla pudelēs, kad tos kratīšanas laikā atrada un izņēma policijas darbinieki. A.Tuleiko uzglabāja dzīvojamās mājas viesistabā zem galda 16, virtuvē uz galda - vienu dažāda tilpuma pudeles ar nelikumīgiem alkoholiskajiem dzērieniem, kā arī katlu mājā divas 38 litru tilpuma alumīnija kannas ar nelikumīgajiem alkoholiskajiem dzērieniem. Glabājot šos alkoholiskos dzērienus, vīrietis pārkāpa likuma “Par akcīzes nodokli” 33.panta trešo daļu, ka Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kas nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus. Savukārt “Alkoholisko dzērienu aprites likuma” 9.panta trešās daļas 1.punkts nosaka, ka personai, kurai nav alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecības vai mazumtirdzniecības licences, aizliegts uzglabāt un pārvadāt alkoholiskos dzērienus bez akcīzes nodokļa markām. Tādējādi A.Tuleiko radīja kaitējumu valstij un nodarīja mantisko zaudējumu 380,49 eiro apmērā.

Tāpat A.Tuleiko, nebūdams komercregistrā reģistrēts komersanta darbībai ar akcīzes precēm, no pirmstiesas kriminālprocesa gaitā precīzi nenoskaidrota laika līdz pagājušā gada 18.februārim savā dzīvesvietā uzglabāja arī nelikumīgus tabakas izstrādājumus bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām - 1600 gabalu cigarešu “Bond Street”, 12220 gabalu

cigarešu “Bayron White”, 15340 gabalu cigarešu “Bayron Exclusive Tabacco” un 400 gabalu cigarešu “More”. Kopsummā vīrietis uzglabāja 29560 gabalu cigarešu, kad tās kratīšanas laikā izņēma policijas darbinieki. Pārkāpjot akcīzes preču aprites noteikumus, A.Tuleiko nelikumīgi glabāja savā dzīvesvietā tabakas izstrādājumus (29560 gabalu cigarešu) ar tirgus vērtību 5469,90 eiro, ko veido cigarešu muitas vērtība 1110,92 eiro, kā arī nenomaksātie nodokļi: muitas nodoklis - 639,89 eiro, akcīzes nodoklis - 2769,77 eiro un PVN - 949,32 eiro, kas, saskaņā ar likuma “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”, atzīstama par izdarītu ievērojamā apmērā, jo noziedzuma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par desmit tajā laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsommu, proti, 3800 eiro.

Tiesa nosprieda A.Tuleiko atzīt par vainīgu un piespriesto brīvības atņemšanu uz septiņiem mēnešiem neizpildīt, ja vīrietis viena gada pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus; nosprieda apmierināt Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzīt no A.Tuleiko valsts labā kaitējuma kompensāciju 4739,47 eiro; atstāja spēkā 2018.gada 24.janvāra lēmumu par aresta uzlikšanu A.Tuleiko automašīnai “Volkswagen Passat Variant”, lai nodrošinātu kaitējuma kompensācijas piedziņu par mantiskajiem zaudējumiem valsts labā; nosprieda piedzīt no apsūdzētā valsts labā procesuālos izdevumus par lietisko pierādījumu glabāšanu un iznīcināšanu 58,28 eiro apmērā. Savukārt Valsts probācijas dienestam uzdeva veikt A.Tuleiko uzraudzību noteiktajā pārbaudes laikā un noteica vīrietim ierasties Valsts probācijas dienesta Balvu teritoriālajā struktūrvienībā desmit darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Informē policija

Iekļūst mājā un zog

30.novembrī Viļakas novada Šķilbēnu pagastā privātmājā izsisti loga stikli un no mājas nozagts televīzijas dekoders un divi mobilie telefoni. Uzsākts kriminālprocess.

Nozog mobilo telefonu

30.novembrī Balvos kādam vīrietim kopīgas alkohola lietošanas laikā ar nepazīstamām personām nozagts mobilais telefons. Uzsākts kriminālprocess.

Brauc dzērumā

1.decembrī Viļakas novada Susāju pagastā 1982.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu “Opel” 1,70 promiņu alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Uzbrauc nožogojumam

2.decembrī Balvos nenoskaidrots autovadītājs ar nenoskaidrotu transportlīdzekli izraisīja ceļu satiksmes negadījumu – uzbrauca nožogojumam un, par to neziņojot policijai, aizbrauca no notikuma vietas. Sastādīts ceļu satiksmes negadījuma reģistrācijas protokols.

Iebrauc grāvī

2.decembrī Viļakas novada Šķilbēnu pagastā 1997.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu “Renault”, netika galā ar transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un iebrauca grāvī. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Informē CSDD

Aicina tehnisko apskati veikt laikus

CSDD aicina autovadītājus, kuri plāno automobiļu tehnisko apskati veikt decembra beigās, neatlikt to uz pēdējo brīdi un apskati veikt laikus, jo decembra beigās paredzēts daudz brīvdienu. Visērtāk to darīt rīta stundās, kad tehniskās apskates stacijās novērojams vismazākais klientu skaits. Šajā laikā pakalpojuma saņemšanai nepatērēsiet vairāk kā pusstundu. Tāpat CSDD atgādina, lai paātrinātu tehniskās apskates procesu, iespējams jau savlaikus veikt visus maksājumu e-pakalpojumus e.csdd.lv. Pieteikties tehniskajai apskatei uz noteiktu dienu un laiku var CSDD e-pakalpojumos <https://e.csdd.lv/tapier/>. Vienlaikus saglabāts esošais iepriekšējās pieteikšanās veids, zvanot pa CSDD diennakts uzziņu tālruni 67025777.

Informācija par CSDD darba laikiem gadu mijā

22.decembris, sestdiena: strādā tehniskās apskates stacijas, kurām sestdiena ir darba diena. **Balvu nodaļa slēgta!**

23.decembris, svētdiena, pirmssvētku diena: strādā tehniskās apskates stacija Rīgā, Antenas ielā 2 no pulksten 8 līdz 15. **Balvu nodaļa slēgta!**

24.decembris, pirmdiena, Ziemassvētku vakars: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti. **Balvu nodaļa nestrādā!**

25.decembris, otrdiena, Pirmie Ziemassvētki: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti. **Balvu nodaļa nestrādā!**

26.decembris, trešdiena, Otrie Ziemassvētki: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti. **Balvu nodaļa nestrādā!**

27.decembris, ceturtdiena: CSDD klientu apkalpošanas centri atvērti. **Balvu nodaļa strādā no 8.30 līdz 17!**

28.decembris, piektdiena: CSDD klientu apkalpošanas centri atvērti. **Balvu nodaļa strādā no 8.30 līdz 17!**

29.decembris, sestdiena: strādās tehniskās apskates stacijas, kurām sestdien ir darba diena. **Balvu nodaļa slēgta!**

30.decembris, svētdiena, pirmssvētku diena: strādā tehniskās apskates stacija Rīgā, Antenas ielā 2 no pulksten 8 līdz 15. **Balvu nodaļa slēgta!**

31.decembris, pirmdiena, Jaungada vakars: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti. **Balvu nodaļa nestrādā!**

1.janvāris, otrdiena, Jaungada diena: CSDD klientu apkalpošanas centri slēgti. **Balvu nodaļa nestrādā!**

2.janvāris, trešdiena: CSDD klientu apkalpošanas centri atvērti. **Balvu nodaļa strādā no 8.30 līdz 17!**

Jaunākie žurnālu numuri

Citādā Pasaule

Šī realitāte ir liels teātris. *Enerģiju pārvaldītāja un dziednieka Ivara Tilgala padomi.*

Astrologa sociālais pasūtījums. *Saruna ar astrologu Didzi Šķilu.*

Tautas medicīna. *Brīnumainā alvejas sula.*

Kā sagatavot vasarnīcu ziemai? *Sadzīves maģijas padomi māju aizsardzībai.*

Omītes stāsti. *Mežonkas. Māja Latgales mežos un tās mistiskie iemītnieki.*

Liktenīgās gleznas. *Mākslas šedevru dziedinošais spēks.*

Fenomens. *Mūžīgās jaunības avots.*

Katrā numurā astrologa un numerologa prognozes, horoskops, sadzīves maģijas padomi, stāsti par divaino pasauli mums apkārt, kā arī noderīgas ziņas un grāmatu apskats.

Horoskopi 2019

Žurnāla "Citādā Pasaule" gadumijas speciālizdevumā "Horoskopi 2019" piedāvājam astrologu un numerologu lielās prognozes nākamajam gadam, kas saskaņā ar Austrumu horoskopu aizritēs Zemes Dzeltēnās Cūkas zīmē. Tieši Cūka noslēdz 12 gadu ciklu un ievada nākamo, solot pasaulei vairāk labklājības, miera un satiecības. Lasiet un uzziniet, ko jums sola nākamais gads. Savukārt, astroloģiskā kalendāra lappuses šķīrstot, plānojiet ikdienu tā, lai piepildītu labāko no zvaigznēs ierakstītā.

Ilustrētā Zinātne

Nākotne veidojas 3D drukā. *Mūsdienu 3D drukas tehnoloģijas veido līdz šim neiespējamās formas un materiālus, nerimīgi un strauji virzot progresu.*

Dzīvnieki pielāgojas dzīvei ledus tuknesī. *Vidējā gaisa temperatūra ir -57°C, bet tai pielāgojušies dzīvnieki spēj izdzīvot ekstremālajos Antarktīdas apstākļos.*

Baktērijas ražo degvielu no saules gaismas. *Izmantojot īpašas baktērijas un baterijas, kas atdarina fotosintēzi, saules gaismu varēs izmantot degvielas iegūšanai.*

Migrēnas zāles nomierina sakairinātus nervus. *Nesen zinātnieki izstrādāja zāles, kas var novērst migrēnu, taču viņi joprojām cenšas izdibināt, kā tā rodas.*

Mezglī radīja Visumu trīs dimensijās. *Iespējams, tūlīt pēc Lielā Sprādziena matērijā veidojās enerģijas mezgli un radās tās dimensijas, kurās mēs dzīvojam.*

Izaicinājumi emisiju samazināšanā. *Starptautiskie līgumi paredz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, tāpēc atbildīgo nozaru pārstāvjiem ir jāmeklē risinājumi.*

Sniedz palīdzīgu roku zinātniekiem! *Amatieriem ir interesanti darboties ar lietotnēm un spēlēm, savukārt zinātniekiem noder viņu veikums.*

Saules sistēmas liliputs. *Septiņus gadus ilgs, likumains kritiens – tā vislabāk var raksturot "BepiColombo" gaidāmo ceļojumu uz Merkuru, kur tas sadalīsies divās daļās.*

Atklājumi pasaulē. *Mutācijas veicināja cilvēka smadzeņu palielināšanos. Mūsu galaktikas vidū ir daudz melno caurumu. Gēns palīdzēs ārstēt Alzheimeru slimību.*

Ilustrētā Junioriem

Esi brīvprātīgais! *Uzzini, kāpēc vērts kļūt par brīvprātīgo, un pacieļojies dzīvnieku patversmē "Ulubele".*

Fotostāsts: Dabas māksla. *Mākoņi kā pankūkas, ledus burbuļi, sniega adatas un citas neparastas dabas parādības.*

Rubrikā "Karsts" intervija ar Lueti Lauru Melderi, suņu meitenes Lotes lomas ierunātāju jaunajā filmā "Lote un pazudušie pūķi".

Kas ir kibermobings?

Kā donori glābj citu cilvēku dzīvību.

Nikni un bistami – vilki.

Augstākā virsotne – Gaiziņš.

Izpēta mūmiju vēderus. Senie cilvēki ēda citādi.

Zem lupas – aktrise Skārleta Johansone.

Kā cilvēki iekaroja Mēnesi.

Betona džungļos Ņujorkā. Slavenākās vietas vienā no lielākajām pilsētām pasaulē.

Prātnieks 12. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīs līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu un jauniešu lasītavā vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

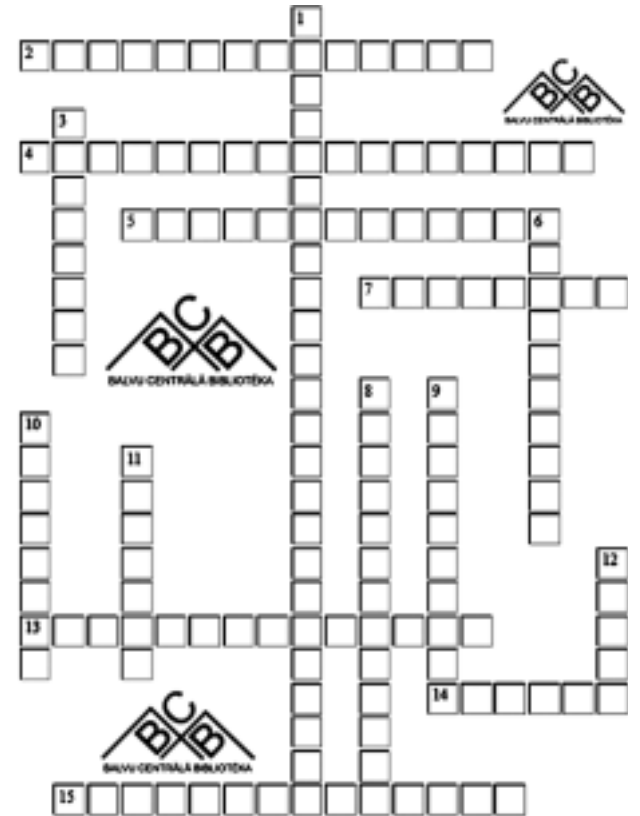
Būsim priecīgi satikt konkursa "Prātnieks" dalībniekus "PATEICĪBAS STUNDĀ" 20.decembrī plkst. 9.00 Balvu Centrālās bibliotēkas radošajā lasītavā.

Vertikāli

- 1993.gada spēlfilma, kuras režisors ir Varis Brasla.
- Antona Slišāna dzejoļu krājuma nosaukums.
- Ziemā veidots cilvēka figūras atdarinājums.
- Kas kļuva populāri ar dziesmu "Uzsnīga sniedziņš balts"?
- Cepumi Ziemassvētku noskaņai.
- Kas ir dzejoļa "Circeniša Ziemassvētki" autore?
- Ziemassvētku rotājums no dabas materiāliem.
- Latviešu tradicionālais ēdiens Ziemassvētkos.

Horizontāli

- Viena no pazīstamākajām Ziemassvētku tradīcijām.
- Kā vēl tiek saukti Ziemassvētki?
- Grāmatas "Asins uz Dzintara" autors.
- Kur tika aizsākta Ziemassvētku eglīšu uzstādīšanas un rotāšanas tradīcija?
- Kinooperators, kinorežisors un producers. No 1967.gada strādājis Rīgas kinostudijā.
- Cieto atmosfēras nokrišņu veids.
- Novadnieks, kurš decembrī svinētu apaju jubileju, ir publicējies ar pseidonīmu Jakupānu Jezups.

11. kārtas atbildes

Vertikāli: 2.Indoeiropiešu. 3.Andrejs Jurjāns. 4.Tobago. 5."Mērnieku laiki". 8.Kanādā. 10.Atlantijas. 11.Dievības. 12.Kārlis Skalbe. 15.Letgale. 16.Jānis Čakste. 17.Sabilē. 20."Izelpas". 21.Siguldā. 23.Ogre.

Horizontāli: 1.Moricālas. 6.Dolomīts. 7.Kurzemes Šveice. 9.Ilmārs Bricis. 13.Alnis. 14.Brētlīņām. 18.Gaujas. 19.Jānis Streičs. 22.Visvaldis. 24.Sirdskalns. 25.Kārlis Zāle.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, D.Zelča, O.Zelča, I.Svilāne, L.Mežale, I.Homko, E.Ločemle, Z.Pulča, J.Pošeika, J.Zālītis.

Balvu no apgāda Zvaigzne ABC saņem ENDIJA LOČMELE no Rekas. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā, 2.stāvā, informācijas pakalpojumu punktā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Vīksnas pagasts pirms 'Latvijai-100'. Iesūtīja Andris Keiselis.

Turpinās preses abonēšana 2019.gadam

Abonēšanas indekss - 3004

“Vaduguns” abonēšanas cenas 2019.gadam (EUR)

FIZISKĀM PERSONĀM	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
2018.gada 12 mēnešu abonentiem	4.95	14.70	28.50	54.50

Gaidām:

● **REDAKCIJĀ**, Teātra ielā 8, Balvos,

līdz 21.decembrim.

Darbdienās

no plkst. 8.00 līdz 17.00

● **VIĻAKĀ**, TAUTAS ielā 6 (otrdienās)

Veidosim Ziemassvētku numuru kopā!

Tuvojas Ziemassvētki – ar pārdomām, ar pārsteiguma un paldies vārdu gaidām. Lai Jums un citiem svētkus radītu ar padarīta darba sajūtu, ir īstais laiks padomāt par cilvēkiem, kuri Jums šogad darījuši labu, palīdzējuši, atbalstījuši, stiprinājuši vai vienkārši istajā brīdī bijuši līdzās.

Es saku paldies!

Teksts publicēšanai (par ko un kam sakāt paldies)

Iesūtītāja vārds, uzvārds, adrese, tālrunis

Nosūtiet kuponu “Vaduguns” redakcijai līdz 17. decembrim.

Jūsu paldies vārdus bez maksas publicēsim Ziemassvētku numurā.

Veiksmes prognoze

11.decembris. Šodienas paies kā vecā, bet populārā šlāgerī: “Kā pa miglu mana dzīve iet, kā pa miglu, kas nekad nepāriet...” Ja tevi tas nomierinās, tad teikšu, ka daudziem iet sliktāk nekā tev. Tu taču esi paēdis, apģērbies, par apkuri arī vēl spēj samaksāt. Bet parādi un krediti ir gandrīz visiem... Galvenais, ka rokas, kājas un galva vēl darbojas. Un tad jau pārziemosim... Vai nomierināju? Šodien tonusa paaugstināšanai un asinsainas uzlabošanai ieteicama burkānu un upeņu sula, nevis kafija vai šņabītis (bet tu vari darīt, kā pats vēlies).

12.decembris. Gaišajā trešdienā atspīdēs kāds saules stariņš arī tavā tumsas valstībā. Tas varētu būt kāds izdevīgs darījums: naudā, gaudā vai baudā, tāpēc turi acis un ausis vaļā un ķer savu Laimes putnu aiz astes! Pat, ja rokā tev paliks tikai viena mirdzoša spalva (izdevība), tas jau būs labi. Veiksmīgāka varētu būt otrā dienas puse (pēc plkst. 12.16), tāpēc svarīgākos darbus ielāno no pusdienām līdz vakaram. Lai izdodas!

13.decembris. Neitrāla ceturtdiena ar neitrālām nodarbēm gan tev, gan man. Lai mēs neaizmirstu, ka šodien tomēr ir 13.datums, par to mums atgādinās Čika' kungs, kurš bāzīs degunu gan darba, gan ģimenes, pat valsts lietās ar saviem ieteikumiem. Un tāpēc dažāda veida sarežģījumi no plkst. 12.20 līdz 14.40 būs neizbēgami. Tādēļ šinī laikā nebūtu vēlams rīkot ne darba kolektīvu sapulces, ne deputātu sēdes, ne sarunas pie apaļā galda. Tomēr tas nenozīmē, ka no draudzīgas sadarbības un kopīgas strādāšanas būtu jāizvairās. Tieši otrādi – labākus rezultātus šodien dos strādāšana bariņā, nevis lepnā vientulībā.

Pareģe Ilga * Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Apsveikumi

Tavs vārds no pirmās dziesmas,
No bērības ir ceļam līdzī dots.
No laiku laikiem un uz visu mūžu -
Tas būs Tavs lepnums, cildenums un gods.

Vismīļākie sveicieni vārdadienā dārgajai babiņai
Lucijai Žogotai Lazdulejā!

Mazdēls Oskars ar sieviņu Inesi

Lai saule spīd Tev vienmēr dzīves ceļā
Un ziedi smaidot pretī galvas ceļ.
Lai smaidi bieži atmirdz Tavā sejā
Un laime bēdas projām dzen.

Mīļi sveicu **Ivetu Dzanušku** vārdadienā! Lai
veselība, prieks un laime Tev visur līdzī iet.

Valentīna

Dažādi

Autoskolā “BaronsR”
27.decembrī plkst. 9.00
95.koda kursi.
Tālr. 29336212.

Vēlos irēt dzīvokli ar
malkas apkuri Balvos (var
ar izpiršanas tiesībām).
Tālr. 27333164.

Projekts

Atbalsta Zeskopības ministrija un Lauksaimniecības ministrija

SIA “METTA STEEL” Rugāju novadā ir īstenojusi LEADER projektu Nr. 18-07-AL19-A019.2101-000003 “Industriālā dizaina mēbeļu un interjera priekšmetu ražošanas uzņēmuma izveide”. Projekta attiecināmās izmaksas ir EUR 19794,50, no kurām publiskais finansējums - EUR 13856,15.

Projekta mērķis ir izveidot uzņēmumu, kas specializējas industriālā dizaina mēbeļu un interjera priekšmetu ražošanā.

LEADER projekta ietvaros uzņēmums ir iegādājies pamatlīdzekļus (dažādi specifiski instrumenti un automatizēta mazgājamā koksnes žāvēšanas iekārta), kā arī ir izveidota uzņēmuma mājaslapa.

Turpmāk SIA “Metta Steel” piedāvās kokmateriālu žāvēšanas pakalpojumus Latvijā.

www.mettasteel.com; info@mettasteel.com; tālr. 26607478 (Andris)

Pateicība

Cilvēka dzīvei tik jēga tiktāl, ciktāl viņš ienes jēgu citu cilvēku dzīvē ar mīlestības, draudzības, līdzietības starpniecību.

(S.Bovuāra)

Mūžībā pavadīta mīļā māmiņa **Zinaida Tihomirova**.

No sirds saku milzīgu paldies visiem tiem labajiem cilvēkiem, kuri katrs savā laika posmā man palīdzēja un atbalstīja gandrīz 13 gadus.

Liels paldies manām galvenajām iedvesmotājām un palīdzēm - Natālijai Vasiljevai un Lilijai Luašvili, kuras jau devušās mūžībā.

Paldies dr. Ignatovam par to, ka uzdāvināja mammai šo dzīves laiku, dr. Semjonovai, Ņ.Neipreisi, T.Zaharenko, L.Pužulei,

Larisai un Vladimiram Ivdriem, L.Bindukai, Svetai un Jānim Kokorevičiem, J.Agafonovai, I.Šaicānei,

A.Narubinai, manam darba kolektīvam,

īpaši vadītājam L.Barovskai.

Lai Dievs Jūs visus svētī!

Ņ.SOMOVA

T 12	C 13	Pk 14	S 15
**	**	**	
+1	-1	-1	-1
0	-2	-3	-3
Maksimālais vēja ātrums, m/s			
9	10	8	7
Nokrišņi, mm			
0,4	0,6	0,1	0

Gismeteo.Jaunumi.

